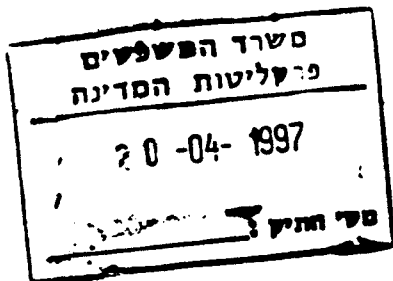

בג"צ 2504/97
המוקד להגנת הפרט + נ. שר הביטחון
תאריך הגשה: 20/04/97

בבית המשפט העליון
בשבתו כבית הדין הגבוה לצדק

ריח החוזמה הווליוו

- העותרים:
1. המוקד להגנת הפרט.
 - 2.
 - 3.
 - 4.
 - 5.
 - 6.
 - 7.
 - 8.
 - 9.
 - 10.
 - 11.
 - 12.
 - 13.
 - 14.
 - 15.
 - 16.
 - 17.
 - 18.
 - 19.
 - 20.
 - 21.
 - 22.
 - 23.
 - 24.
 - 25.
 - 26.
 - 27.
 - 28.
 - 29.
 - 30.
 - 31.
 - 32.
 - 33.
 - 34.
 - 35.
 - 36.
 - 37.
 - 38.
 - 39.
 - 40.
 - 41.
 - 42.
 - 43.
 - 44.
 - 45.
 - 46.
 - 47.

.48
.49
.50
.51
.52
.53
.54
.55
.56
.57
.58
.59
.60
.61
.62
.63
.64
.65
.66
.67
.68
.69
.70
.71
.72
.73
.74
.75
.76
.77
.78
.79
.80
.81
.82

כולם באמצעות עוה"ד דפנה זיס ו/או דן אסן
מרחוב אחד העם 89 תל אביב 64253
טל': 03-5258880 פקס: 03-5283496

- נגד -

- המשיבים:
1. שר הבטחון
 2. מפקד כוחות צה"ל בגדה המערבית.

עתירה למתן צו על תנאי

בית המשפט הנכבד מתבקש להזמין את המשיבים לבא וליתן טעמים כדלקמן:

- א. מדוע אינם מתירים לעותרים 82-2 לצאת מהאזור לחוץ-לארץ.
- ב. מדוע אינם משיבים לפניותיה של עותרת מספר 1 בענינם של העותרים, תוך חודשים ימים, במקרים רגילים ובמקרים דחופים בפרק זמן קצר מחודשים כפי שנקבע בהנחיות הפנימיות של המשיבים בשנת 1993.
- ג. מדוע אינם מפרסמים את הנהלים וההנחיות החדשים מאז חתימת הסכם השלום עם ירדן, המהווים את הקריטריונים לאישור יציאת העותרים לחו"ל.
- ד. מדוע אינם קובעים ומפעילים מנגנון לבירור מוקדם לענין מתן היתר יציאה לחו"ל.

ואלה נימוקי העתירה:

העותרים

1. העותרת מספר 1, המוקד להגנת הפרט, היא עמותה רשומה שמספרה: 58-016-351-7 ומשרדה מצויים במזרח ירושלים. בהתאם לקבוע בסעיף ב' לתקנון העותרת 1:
"מטרת המוקד היא לספק סיוע לאנשים שנפלו קורבן למעשי אלימות, התעמרות או קיפוח זכויות בסיסיות מצד רשויות המדינה (ובהן גם רשויות מקומיות), במיוחד לאלה הזקוקים לעזרה בהעברת תלונותיהם לרשויות אלה, וכן להגן על הזכויות הבסיסיות בכל דרך נוספת, כולל פנייה לערכאות, ובכלל זה - עתירה לבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט גבוה לצדק, בין בשמו של אדם הטוען כי זכות בסיסית שלו נפגעה ובין כעותר ציבורי עצמאי".
העותרת 1 טיפלה באופן ספציפי בענייניהם של העותרים 82-2, נשוא עתירה זו, ובמקרים רבים נוספים בהם סירבו המשיבים להתיר את יציאתם של תושבים מהאזור.
2. עותר מספר 2, יליד שנת 23, נשוי ואב ל-12 ילדים, פנסיונר תושב חברון. העותר זקוק לטיפולים רפואיים רבים עקב מחלות שנובעות מכך שנולד עם עוות קשה בעמוד השדרה.
בעבר יצא העותר מספר פעמים לירדן, לאחרונה ב- 15.11.95, לביקור משפחתו ולטיפולים רפואיים ולא נתקל בבעיה כלשהי.
ב- 2.4.96 ניסה לצאת לירדן לצורך ביקור בנו המאושפז בירדן ובנותיו המתגוררות שם וכן בכדי לעבור בדיקות רפואיות בעצמו, אך יציאתו נמנעה. העותר מעולם לא נעצר ולא נשפט.
עותרת 1 פנתה למשיבים בבקשה למתן היתר יציאה עבורו, אך נענתה כי **הבקשה נדחית בשל חומר בטחוני שלילי הקיים לגביו**.

3. עותר מספר 3 יליד 72, תושב זיתא, טול כרם. מתפרנס מעבודה בחממות. העותר מעוניין לצאת לירדן על מנת לבקר את דודו המתגורר שם. העותר ביקש לצאת לירדן בתאריך 26.12.95 וכן בתאריך 12.5.96 אך יציאתו נמנעה ללא שניתן לו כל הסבר לכך. העותר לא נעצר מעולם אולם זומן פעמיים לחקירות שב"כ שם נאמר לו, כי כתוצאה מסירובו לשתף פעולה תמנע ממנו בעתיד יציאתו וכן כל בקשה שיגיש בכל נושא שהוא. העותרת 1 פנתה בענינו לבקשת היתר יציאה, אך נענתה כי יש ביציאתו של העותר בכדי לסכן את בטחון האזור בשל היותו פעיל חז"ע.
4. עותרת מספר 4, ילידת שנת 60, נשואה ואם לשני ילדים. מרצה באוניברסיטת ביר זית. ב-21.5.95 פנתה העותרת למנהל האזרחי בג'נין לקבל תעודת מעבר, כדי לצאת להולנד לקורס לימודים. נמסר לה ע"י איש המנהל כי בקשתה מסורבת. העותרת יצאה בעבר מספר פעמים לחו"ל דרך נתב"ג: בשנת 1987 לאנגליה, בשנת 1988 לארה"ב ובשנת 1989 לסקנדינביה. העותרת 1 פנתה למשיבים בעניין זה אך נענתה שפנייתה נדחית משום שיציאתה מהווה סכנה לבטחון האזור בשל היותה פעילת חז"ע. דחיית הבקשה היתה הן לעניין יציאה מנתב"ג והן דרך הגשר. העותרת לא נעצרה או נשפטה מעודה. בנובמבר 95 ניסתה העותרת לצאת דרך הגשר לירדן, אך הוחזרה. ב-28.7.96 פנתה העותרת 1 למשיבים בעניינה של העותרת וביקשה לשקול מחדש את הסירוב למתן היתר יציאה לירדן או תעודת מעבר, מכיוון שהעותרת קיבלה הצעת עבודה באוניברסיטת SOUTH BANK בבריטניה. בקשתה נדחתה.
5. עותר מספר 5, יליד שנת 62 נשוי ואב לילד תושב ירושלים המזרחית. ועובד כמומחה ליחסי ציבור. העותר ביקש לצאת לירדן לבקר את קרובי משפחתו בעמאן ומשם להמשיך לאנגליה, לקורס ביחסי ציבור. העותר ניסה לצאת לירדן בתאריכים 18.12.95 ו-19.12.95 אך יציאתו נמנעה ללא שניתן לו כל הסבר. יצויין כי בעבר נהג העותר לצאת פעמים רבות דרך ירדן למדינות שונות ללא כל בעיה. לאחרונה יצא ב-21.7.95. העותר מעולם לא נחקר, נעצר או נשפט. העותרת 1, פנתה למשיבים בבקשה למתן היתר יציאה לעותר אך נענתה כי ביציאתו יש בכדי לסכן את בטחון האזור בגין מידע בטחוני שלילי אודותיו.
6. עותר 6, יליד שנת 65, תושב עתיל, נפת טול כרם. העותר הוא מהנדס מחשבים וכיום עובד במשרד הסטטיסטיקה הפלסטיני. העותר חזר מלימודי מחשבים בירדן בשנת 90 במהלכם ביקר באזור ויצא ממנו ללא כל בעיה. מאז ניסה פעמיים לצאת לירדן לצורך סמינרים במחשבים הקשורים בעבודתו: באוקטובר 94 הוחזר מהגשר ונשלח להיפגש עם אנשי השב"כ, שם נאמר לו שהחומר היחיד אודותיו הוא שעצור המזוהה עם החמאס הזכיר את שמו. לאחר מכן, במרץ 1995 הוחזר מבלי שניתן לו כל הסבר. ב-20.6.96 הוחזר העותר מהגשר כאשר רצה לנסוע לחופשה בירדן כדי לבקר את בני משפחתו ואת חבריו. העותר מבקש לאפשר לו לצאת לירדן לשם בקור קרוביו וחבריו וכדי שיוכל להשתתף בהשתלמויות מקצועיות. העותר לא נעצר ולא נשפט מעולם ועברו הבטחוני נקי. העותרת 1 פנתה למשיבים בעניין זה, אך נענתה כי יש ביציאתו בכדי לסכן את בטחונו האזור בשל חומר בטחוני שלילי אודותיו.

7. עותר 7, יליד שנת 1919, נשוי ואב לשבעה ילדים. תושב כפר אלערוב, נפת חברון.
העותר מעוניין לצאת לירדן בכדי לבקר חלק מבניו ומשפחותיהם שגרים בסעודיה. כמו כן יש לו אח בירדן שעבר שבץ מוחי בינואר 97.
העותר יצא בעבר לירדן וחזר ללא כל בעיה. לאחרונה יצא לחודש ימים בינואר 95.
במהלך השנים 95-96 ניסה לצאת לירדן, אך הוחזר על ידי השב"כ, בלא שניתנה לו סיבה.
העותר מעולם לא נעצר ולא נשפט.
ב- 6.7.95 פנה לברר מדוע נמנעת יציאתו, אך "קפטן פואד" במהא"ז חברון אמר לו שאין כל מניעה ליציאתו מהאזור. הוא הפנה אותו להוציא תעודת זהות חדשה וכך עשה עוד באותו יום.
עותרת 1 פנתה למשיבים בענייניו, אך נענתה כי יש ביציאתו בכדי לסכן את בטחון האזור בשל פעילותו נגד בטחון האזור. העותרת פנתה שוב וביקשה לשקול זאת מחדש בציינה כי מדובר באדם זקן, ללא עבר ביטחוני כלשהו. פניתה נענתה רק כעבור חמישה חודשים ובתשובה נאמר כי יש ביציאתו בכדי לסכן את בטחון האזור.
8. עותר 8, יליד שנת 69, עובד כפקיד בבית ספר לחינוך מיוחד של חרשים אילמים. תושב כפר עין, נפת רמאללה.
העותר מעוניין לצאת על מנת להנשא לארוסתו. בנוסף, הוא מעוניין לבקר את אחיו המתגורר שם ולברר לגבי הזדמנות לעבוד עימו שם.
העותר פנה לגשר על מנת לצאת ב-14.11.95 ונעצר ע"י השב"כ ל-48 שעות חקירה. ב-17.11.95 פנה שוב לגשר והוחזר ללא הסבר. לאחר מכן ניסה גם ב-22.1.96 וב-11.8.96, אך הוחזר.
יש לציין כי ב-2.9.95 יצא לירדן לשבועיים ללא כל בעיה.
עותרת 1 פנתה למשיבים בענייניו, אך נענתה כי יש ביציאתו בכדי לסכן את בטחון האזור. עותרת 1 פנתה שוב למשיבים לשיקול מחדש, תוך שהסבה את תשומת ליבם לכך שצרות ההנמקה מעידה על כך שמבוססת על מקור מידע אחד בלבד, אך נענתה (כעבור 5 חודשים) באותה תשובה בדיוק.
העותר נעצר מספר פעמים בעבר. לראשונה ב-28.8.88 אחרי שנורה בחזה בהפגנה, הוא שוחרר כעבור 18 יום מבלי שנחקר. ב-16.5.91 נעצר ונשפט ל-16 חודשים בפועל ו-18 על תנאי, שוחרר ב-1.9.92 (שבועיים לפני הזמן שנקבע); ב-4.5.93 נעצר ביחד עם קבוצת אנשים שנעצרו שרירותית באוניברסיטה בשכם ושוחרר אחרי 5 ימים מבלי שנחקר.
לטענת העותר מאז 92 לא עשה דבר ואינו משתייך לאף ארגון.
העותרת 1 פנתה למשיבים בענייניו של העותר, אך נענתה כי ביציאתו את האזור יש בכדי לסכן את בטחון האזור. כעבור ששה חודשים פנתה שוב עותרת 1 בענייניו בכדי לאפשר לו לפגוש את בחירת ליבו, אך נענתה באותה תשובה.
9. עותר 9, יליד שנת 72, תושב כפר זאויה, טולכרם.
העותר מעוניין לצאת על מנת לבקר את אחותו שגרה בירדן ובכדי להמשיך את לימודיו בתחום מדעי המדינה.
העותר ניסה לצאת לראשונה ב-28.12.95, אך הוחזר בטענה שעליו לחדש את תעודת הזהות שלו. הוא חידש את תעודת הזהות וניסה לצאת שוב ב-15.2.96, אך הוחזר מסיבות בטחוניות, מבלי לפרטן.
יש לציין כי ב-24.6.96 קיבל העותר אישור מעבר במחסום אורנית, למשך 3 חודשים, לשם עבודה בארץ, אך פג תוקפו והוא לא חודש.
העותר לא נעצר או נחקר מעודו.

- בשנת 94 זומן העותר לפגישה עם "קפטן צביקה" מחשב"כ, אשר ניסה לשדל אותו לעבוד עם השב"כ. העותר לא הסכים. עותרת 1 פנתה למשיבים בענייניו, אך נענתה כי יש ביציאתו בכדי לסכן את בסחון האזור בשל היותו פעיל החזית העממית. העותר מכחיש את היותו חבר בחז"ע.
10. עותר 10, יליד שנת 42, נשוי ואב לשנים עשר ילדים. תושב הכפר שואורה, נפת בית לחם. העותר מעוניין לצאת לירדן על מנת לבקר את אחיו ומשפחתו וכן את משפחת אחיו השני המנוח. בין השנים 1974-1994 יצא העותר לירדן כ-14 פעם ללא כל בעיה, לאחרונה ב-31.8.94. עד שנת 87 היה קבלן בניין שם. בנובמבר 94 עוכב העותר ליום אחד של חקירה. מאז או לפני כן לא נחקר, לא נעצר ולא נשפט. בתאריך 9.1.95 הגיש העותר בקשה לצאת לירדן באמצעות עו"ד עבד עסלי ונענה כי הוא מנוע מכיוון ששימש שליח לפח"ע וביציאתו יש כדי לסכן את בסחון האזור. העותר מכחיש כל חברות או קשר לכל ארגון שהוא. ב-5.9.96 ניסה העותר לצאת לירדן, אך הוחזר לאחר שעוכב כחמש שעות על ידי השב"כ מבלי שהוסבר לו מדוע עוכב או מדוע נמנעה יציאתו. ב-17.9.96 העותרת 1 הגישה בקשה לשקול מחדש את אי מתן היתר יציאה לעותר, אך נענתה שיציאתו מהאזור נמנעת בשל חשש לבסחון האזור.
11. עותר מספר 11, יליד 76, תושב שכם. סטודנט באוניברסיטת אלנג' אח למנהל עסקים. ב-25.10.94 נעצר העותר למשך 13 יום, במהלכם לא נחקר ואף לא הוגש כתב אישום. מלבד מעצר זה לא נחקר ולא נעצר מעודו. ב-25.4.96 היה אמור לנסוע לבריטניה במסגרת משחק כדורגל כחבר בנבחרת של משרד הספורט והנוער של פלסטין, אך בקשתו לצאת נדחתה. העותר לא נסע מעולם לחו"ל. ב-28.6.96 ניסה העותר לצאת דרך הגשר, כדי לבקר את משפחתו שבירדן, אך הוחזר ללא כל הסבר. עותרת 1 פנתה למשיבים בענייניו, אך בקשתה נדחתה מהסיבה שביציאתו מהאזור יש בכדי לסכן את בסחון האזור בשל היותו פעיל חמא"ס.
12. עותר 12, יליד שנת 69, תושב כפר זאוויה, טולכרם. בעל תואר ראשון במנהל עסקים, ענף מסחר וכלכלה. העותר מעוניין לצאת לירדן על מנת לחפש שם עבודה ולבקר את משפחתו. העותר פנה לגשר ב-5.4.95 על מנת לצאת לחפש עבודה בירדן והוחזר עם הפנייה לשב"כ. ב-11.4.95 פנה למנהל"ז טולכרם שם פגש את "קפטן צביקה" שאמר לו לבוא למחרת. כשחזר למחרת הודיע לו "קפטן צביקה" כי אינו יכול לנסוע לירדן, או לצאת לעבוד בירדן, או אפילו לעבוד ברשות מכיוון שמשתייך לתנועה איסלאמית בשמה לא נקב. העותר נעצר בנובמבר 1988 ל-18 ימי חקירה בסופם לא נשפט. מעבר לכך לא נחקר מעודו ומעולם לא נעצר ולא נשפט. עותרת 1 פנתה למשיבים בענייניו אך נענתה כי יש ביציאתו בכדי לסכן את בסחון האזור ובקשתו נדחתה בשל היותו פעיל גא"פ. ב-7.6.96 פגש את "קפטן צביקה" שבא לעצור את אחיו הקטן. הוא אמר לו שהוא יכול לנסוע אבל שיעבור דרכו לפני זה, כלומר בתנאי שישתף פעולה. העותר ענה לו שאם כך אינו מעוניין בנסיעה.

ב- 20.6.96, כעבור שבעה חודשים מפנייתה הקודמת, פנתה שוב עותרת 1 למשיבים ע"מ שיאשרו לו לצאת מהאזור, אך נענתה באותה תשובה לפיה העותר הוא פעיל גא"פ. העותר אינו שייך לתנועה האיסלאמית או לשום ארגון אחר.

13. עותר מספר 13, יליד שנת 76, תושב בית אומר, חברון. סטודנט באוניברסיטת אל קודס באבודיס. העותר מעוניין לצאת לירדן על מנת להרשם לאוניברסיטה בירדן וכן כדי לפגוש את דודיו המתגוררים שם. העותר ניסה לצאת לירדן בתאריכים 14.7.95 וכן ב - 25.7.96 אך הוא הוחזר. הוא זומן לחקירה בשב"כ בפני "קפטן רוג'ר", אשר הציע לו לשתף פעולה, אך משסרב לא התיר את יציאתו ואיים שלעולם לא יוכל לצאת לחו"ל. העותר נעצר ב 29.11.93 הוא נשפט, ונגזרו עליו ששה חודשי מאסר בפועל. עותרת 1 פנתה למשיבים בעניינו אך נענתה (כעבור כ-5 חודשים!) כי ביציאת העותר מהאזור יש בכדי לסכן את בטחון האזור בשל חומר בטחוני שלילי, אודותיו.

14. העותר מס' 14, תושב עקרבה, נפת שכם. יליד שנת 1964, נשוי ואב לחמישה ילדים. מתפרנס מסחר במזון. העותר מבקש לצאת לירדן לבקר את בני משפחתו המתגוררים שם. באפריל 95, ביקש פעמיים לצאת לירדן, אך יציאתו נמנעה ללא שניתן לו כל הסבר לכך.

באוקטובר 91 נשפט העותר לשמונה חודשי מאסר ושחרר. מאז לא נעצר ולו לחקירה ולא התעמת בכל דרך עם השלטונות. מאוחר לשיחרורו, נסע העותר לירדן בשנת 93 ובשנת 95 נסע לערב הסעודית. ב- 26.4.95, לאחר נסיונו השני לצאת, זומן העותר למשרדי השב"כ, ל"קפטן אייל", אשר אמר לו שהסיבה לדחיית בקשתו הינה עובדת היותו אסיר לשעבר. זאת למרות העובדה שהעותר יצא מאז שיחרורו את האזור כשלוש פעמים, לירדן ולערב הסעודית.

בספטמבר 96 פנתה העותרת 1 בענינו למשיבים, אך נענתה כי ביציאתו יש בכדי לסכן את בטחון האיזור בשל היותו פעיל חמא"ס. לאחר 10 חודשים פנתה שוב העותרת בעניינו, אך נענתה באותה תשובה.

15. עותר 15, יליד 1958, נשוי ואב לארבעה ילדים. עובד כמודד בבית לחם. העותר חי ועבד בירדן משנת 79 ועד 1994. בתקופה זו יצא לירדן ונכנס לאזור פעמים רבות ללא כל בעיה. לאחרונה בנובמבר 94. ב- 2.8.95 ניסה העותר לצאת לירדן על מנת להסדיר את ענין חובותיו ורכושו שעדיין נמצאים בירדן, ובכדי לבקר את אשתו וילדיו שאז עוד היו בירדן, אך יציאתו לא הותרה.

ב- 8.8.95 פנה העותר לשב"כ מיוזמתו בכדי לדבר עם "קפטן רוג'ר", האחראי על אזור מגוריו. הוא לא הצליח להיפגש עימו, אך קצין אחר אמר לו שלא נותנים לו לצאת כי הוא לוקח עימו מכתבים לירדן. העותר הכחיש ונאמר לו כי רק אם יודה יתנו לו לצאת. הוא לא הודה.

העותר כיום מכחיש כל קשר לאירגון הפת"ח ואף לכל אירגון אחר. העותר נעצר ונשפט בשנת 1977 לארבעה חודשי מאסר בשל השתיכות לפת"ח, וב- 1988 נעצר לחודש ימים לחקירה בלבד, ושחרר. עותרת 1, פנתה בענינו למשיבים בבקשה להיתר יציאה, אך סורבה בנימוק כי ביציאתו של העותר יש בכדי לסכן את בטחון האזור. כעבור כ- 9 חודשים פנתה עותרת 1 לשיקול מחדש בעניינו, אך נענתה כי ביציאתו מהאזור יש בכדי לסכן את בטחון האזור בשל מידע בטחוני שלילי המצוי עבורו.

16. עותר מספר 16, יליד שנת 75, מתגורר בשכם וסטודנט לארכיטקטורה. העותר מעוניין לצאת לירדן על מנת לבקר את דודתו המתגוררת שם. כמו כן הוא מעוניין לצאת לסדנאות המתקיימות במדינות אחרות במסגרת לימודיו. בשנה הבאה תתקיים סדנא בצרפת או ספרד. בתאריך 25.8.96 ניסה העותר לצאת לירדן ומשם לקפריסין בכדי להשתתף בסדנת ארכיטקטורה שנערכה בקפריסין, כנציג מטעם אוניברסיטת א-נג'אח, בה הוא לומד. הוא עוכב על ידי השב"כ בגלל "סיבות בטחוניות" ונשאל על הסיבה לנסיעתו ועל האוניברסיטה לאחר הסכמי אוסלו. לבסוף נמנעה יציאתו. עוד לפני כן, בשנת 93 ניסה העותר לצאת לעמאן, אך זומן לחקירה במתקני השב"כ שנגעה לחבריו לכיתה, בסופה לא הותרה יציאתו מן הארץ לירדן. העותר מעולם לא נעצר או נשפט ואין לו כל עבר ביטחוני. עותרת 1, פנתה בענינו למשיבים, אך נענתה כי **ביציאתו יש בכדי לסכן את בטחון האזור בשל השתייכותו לארגון סירוב**. העותר מכחיש כל קשר וחברות בארגון כזה.
17. עותר מספר 17, יליד שנת 66, נשוי ואב לילד. תושב חברון. עוסק במסחר בבגדים. העותר מעוניין לצאת לירדן לשם קידום ענייני המסחר שלו שם. אי התר היציאה מחסל למעשה את העסק שלו. העותר ניסה לצאת ב- 21.7.96, אך הוחזר בלא שניתן לו לכך כל הסבר. העותר יצא בעבר פעמים רבות ללא כל בעיה הן במהלך לימודיו בקטאר והן לצרכי עבודתו. לאחרונה יצא ב- 6.1.95. העותר מעולם לא נעצר או נשפט. ידוע לעותר כי שותפו לשעבר בחברה ליבוא בגדים מירדן נעצר בחשד להשתייכותו לחמאס והעותר נחקר ע"י השב"כ בענין זה. ברם העותר אינו משתייך בשום דרך לאירגון זה. העותרת 1, פנתה למשיבים בנדון אך נענתה כי **ביציאת העותר מהאיזור יש בכדי לסכן את בטחון האזור מטעמים בטחוניים**.
18. עותר מספר 18, תושב שכם, יליד שנת 1971, לא יצא מעולם מהאזור. העותר מעוניין לצאת לירדן על מנת לבקר את דודתו המתגוררת שם. בתאריך 10.2.96 ביקש עותר מספר 2, לצאת יחד עם אמו לירדן, ומשם למכה לקיים מצוות עליה לרגל, אך הוחזר על ידי כוחות הביטחון כלעומת שבא ללא שניתן לו כל הסבר לכך. בשנת 1991 נשפט העותר לארבעה וחצי חודשי מאסר אותם ריצה. בשנת 1992 נשפט בבית משפט צבאי ושוחרר בתאריך 3.3.93. העותר מאז שיחרורו במרץ 93, לא נעצר או נחקר ע"י כוחות הביטחון ומכחיש השתייכות לחמא"ס. במאי 96 הגיש בקשה באמצעות עותרת מספר 1, להיתר יציאה לביקור דודתו אך נדחה מהטעם כי **ביציאתו מן האיזור יש בכדי לסכן את בטחון האזור בשל השתייכותו לארגון החמא"ס**.
19. עותר 19, יליד שנת 50, נשוי בשנית, לאחר שהתאלמן, ואב לאחד עשר ילדים. העותר הוא תושב הכפר ג'מאעין, נפת טול כרם ומשמש כראש המועצה של ג'מאעין מאז הבחירות האחרונות ב-17.4.96. העותר הוא גם חבר בוועדת העליה למכה של הווקף. בשנים 65-90 חי בכווית וב-90 חזר עם המשפחה והילדים. ב-5.8.91 נעצר ל-15 יום חקירה ומעבר לכך לא נעצר ולא נשפט. לאחר מכן יצא העותר מספר פעמים לירדן ללא כל בעיה, לאחרונה ב-23.7.95. ב-29.12.95 פנה לצאת לירדן עם בנו, כדי לבקר את משפחתו ובפרט את בת

אחותו שהושתלה לה כליה, אך הוחזר בטענה שמספר הזהות של בנו "בעייתי". יש לציין כי ה"בעיה" עם תעודת הזהות של בנו סודרה. הוא ניסה שוב לצאת לבדו ב-10.1.96 אך הוחזר ללא סיבה. עותרת 1 פנתה בעניינו למשיבים אך נענתה כי פנייתה נדחית משום שביציאתו יש בכדי לסכן את בטחון האזור בשל היותו פעיל חמא"ס. עם זאת, נאמר כי ניתן יהיה להגיש בקשה נוספת כעבור 6 חודשים. משעברו 6 חודשים פנתה שוב עותרת 1 בעניינו של העותר, אך נענתה בשלילה מאותן סיבות. העותר מכחיש וטוען כי הוא מהמתנגדים לחמא"ס.

20. עותר מס' 20, תושב כפר רפידייה, שכס. יליד שנת 1977. העותר מעוניין לצאת לירדן על מנת לבקר את אחיו המתגורר שם וכן על מנת להרשם לאוניברסיטה ירדנית.

באוגוסט 96, ניסה העותר לצאת לירדן אך הוחזר לארץ ללא שניתן לו כל הסבר לכך. מלבד מקרה זה לא ניסה עוד לצאת את האזור. בשנת 94 נעצר ונשפט לשמונה חודשי מאסר בפועל וסיים לרצותם ביולי 96. העותר הגיש בקשה למשיבים באמצעות עותרת 1, להתיר לו יציאה לירדן, אך בקשתו נדחתה משום שביציאתו יש בכדי לסכן את בטחון האזור בשל היותו פעיל חמא"ס. העותר מכחיש את הטענה כאילו משתייך לחמא"ס.

21. העותר 21 יליד שנת 57, תושב שכס, נשוי ואב לילד. העותר מתפרנס מחנות למכירת בגדים שברשותו.

בתאריך 17.9.95 ביקש העותר לצאת לירדן לביקור משפחתי וכן לצרכי עבודה (לרכישת בגדים), אך הוחזר מגשר אלנבי ללא שניתן לא כל נימוק לכך ועל אף העובדה שהיה מצויד בכרטיס יוצא. העותר נעצר ונשפט פעם אחת בלבד, במאי 93 ושוחרר במרץ 95. מאז לא נעצר ולא נשפט יותר.

באוקטובר 95 פנתה עותרת 1 בעניינו למשיבים, אך נענתה כי יש ביציאתו בכדי לסכן את בטחון האזור בשל היותו פעיל חמא"ס. בקשה נוספת הוגשה ע"י עותרת 1 ביולי 96, כשישה חודשים מאוחר לבקשה הקודמת, אשר אף בהם לא נעצר או נשפט העותר. גם בקשה זו נדחתה מאותו הטעם.

העותר מכחיש את השתייכותו לחמא"ס. העותר אמנם השתייך לארגון לפני הסכם אוסלו, אך מאז מאמין בתהליך השלום ותומך בו.

22. עותר 22 יליד שנת 57, תושב ג'נין, נשוי ואב לשבעה ילדים. משנת 92 הינו בעל תואר שני ומתפרנס מהיותו מנחה לענייני דת ואמאם במסגדים. העותר מעוניין לצאת לסודאן דרך ירדן בכדי שיוכל לפגוש את המנחה שלו לדוקטורט.

העותר קיבל תואר B.A מהאוניברסיטת הירדנית ותואר M.A מאוניברסיטת אל נאג'ח בשכס. בשנת 93 יצא העותר לסודאן דרך ירדן ונרשם לאוניברסיטת אומדרמן שבסודאן ללימודי הדוקטורט. הוא התקבל לדוקטורט ואף מונה לו מנחה. דרך הלימודים היא כזו שאינו נדרש להיות באוניברסיטה כל הזמן, אלא מדי פעם לפגישות עם המנחה. תחילת הלימודים נקבעה ל-22.6.94. בתאריך 9.6.94 ניסה העותר לצאת את הארץ לרגל התחלת לימודיו, אך הוא הוחזר מהגשר ללא כל הסבר.

ב-13.4.96 ניסה שוב לצאת במסגרת היותו חבר משלחת אלחאג' הפלסטינית הרשמית, אך הוחזר.

העותר נעצר בתאריך 12.12.80, הוא נחקר אך לא הוגש נגדו כתב אישום והוא שוחרר לאחר כחודשיים. החוקרים ניסו להאשימו שהוא שייח קיצוני, אך

לטענתו לא השתייך מעולם לאף ארגון. בשנת 84 נעצר העותר לשבועים בהם לא נחקר ולא הוגש כנגדו כתב אישום.

מאז שוחרר ניסה פעמים רבות לצאת לירדן, אך בכל פעם הוחזר. הוא פנה לשב"כ שם דרשו ממנו להתחייב לא לא לחזור לאזור במשך 3 שנים. הוא סרב. מאוחר יותר כן הותר לו לצאת, וכך גם נרשם ללימודים, כאמור, אך עתה שוב מונעים המשיבים את יציאתו.

נאמר לעותר שיוכל לבוא ללמוד באוניברסיטה עד דצמבר 97.

עותרת 1 פנתה למשיבים בענייניו של העותר, אך נענתה כי יציאתו מהאזור נמנעת בשל חשש לבטחון האזור.

23. עותר מספר 23, יליד שנת 56, נשוי ואב לארבעה ילדים עובד כצורף בחנות אשר בבעלותו.

העותר מעוניין לצאת לירדן, שם מתגוררות אחיותיו וכן בני משפחה נוספים. בתאריך 12.1.92 ביקש העותר לצאת לירדן, אך הוחזר ללא נימוק.

העותר פנה למשיבים באמצעות עותרת 1 אך נענה כי בקשתו לצאת נדחתה מבלי שנוסף לכך כל הסבר. הוא ניסה לערער על ההחלטה, אך ערעורו לא התקבל.

עותרת 1 פנתה לפרקליטות המדינה בענייניו וב- 6.12.92 בקשתו לצאת התקבלה. למרות זאת הוא גורש מייד אחר כך ב- 17.12.92 ולכן לא הצליח לממש אישור זה.

בתאריך 4.1.96 ביקש שוב העותר לצאת לירדן לבקר את משפחתו, אך נדחה מכיוון שיש ביציאתו בכדי לסכן את בטחון האזור בשל היותו פעיל חמא"ס. העותר היה עצור במעצר מנהלי לארבעה חודשים בשנת 91, הוא גורש, כאמור בתאריך 17.12.92 והוחזר בספטמבר 93. ביום 22.10.94 נעצר שוב במעצר מנהלי ושוחרר ב - 22.8.95.

יודגש כי העותר לא ראה את משפחתו ואחיותיו המתגוררים בירדן משנת 1986.

24. עותר מספר 24, יליד שנת 72, נשוי ומתגורר במחנה עסכר שבשכם.

העותר מעוניין לצאת לירדן בכדי לבקר את משפחתו ולקיים מצוות אלעומרה.

בתאריך 26.1.96. ביקש העותר לצאת לירדן ביחד עם אביו לביקור דודיו המתגוררים בירדן, אך יציאתו נמנעה ללא שניתן לו כל הסבר לכך.

העותר נעצר מספר פעמים: ב 16.12.90 נשפט לשבעה וחצי חודשי מאסר כמו כן נעצר ב 14.12.91 ל 16 יום בלבד ללא שהוגש כנגדו כתב אישום וכן בתאריך 28.3.94 לתקופה של חודש ימים ללא שהוגש כנגדו כתב אישום (בשני המעצרים האחרונים ניסו לברר לגבי מבוקש שביקש את עזרתו ואשר הוא סרב לו).

מלבד המקרים המצוינים העותר לא נעצר ולא נשפט.

יצוין כי בחקירות השב"כ נאמר לעותר כי אם ישתף פעולה, יאפשרו לו לצאת לירדן, אך העותר סירב.

העותרת 1, פנתה למשיבים בשם העותר לקבלת היתר יציאה, אך נענתה כי ביציאתו של העותר יש לסכן את ביטחון האיזור.

25. עותר מספר 25, יליד שנת 72, מתגורר בכפר עורתא, נפת שכם.

העותר מעוניין לצאת לירדן על מנת לבקר את אחיו המתגורר שם.

הוא ניסה לצאת ב- 11.3.96 אך יציאתו נמנעה ללא שניתן לו כל הסבר לכך.

בדצמבר 96 ניסה שוב לצאת והוחזר. הוא נפגש עם איש שב"כ שחקר אותו ואמר כי אם ישתף פעולה יוכל לצאת לירדן.

העותר נעצר בתאריך 27.11.91 ושוחרר בתאריך 23.9.92. הוא נעצר שוב

בתאריך 5.9.94 ושוחרר בתאריך 13.2.96. מלבד זאת לא נעצר ולא נשפט.

מעצרו השני של העותר לא היה על פעילות בארגון, אלא אחזקת אקדת. הוא

מצאו ברחוב בשנת 89 ולאחר 5 שנים שהחזיק בו מכרו וכך נתפס.

עותרת מספר 1, פנתה בענינו לבקשת היתר יציאה, אך נענתה כי ביצאתו של העותר יש בכדי לסכן את בטחון האזור בשל היותו פעיל חמא"ס.

26. עותר מספר 26, יליד שנת 66, נשוי ואב לשישה ילדים מתגורר בביתוניה, נפת רמאללה ומתפרנס ממנימרקט אשר בבעלותו.

העותר מעוניין לצאת לירדן על מנת לקיים את מצוות אלעומרה. כמו כן יש לו ויזה לארה"ב שם מתגוררים אחייניו והוא מעוניין לבקרם. הוא ניסה לצאת לירדן לשם כך ב- 29.1.96 אך יציאתו נמנעה ללא שניתן לו הסבר לכך.

העותר נעצר 3 פעמים במעצרים מנהלים, אך לא הוגש נגדו כתב אישום. הוא נעצר בתאריך 2.7.89 עד לתאריך 3.10.89, בתאריך 4.12.92 עד לתאריך 14.2.93 ובתאריך 20.10.94 עד לתאריך 19.4.95. מאז לא נעצר עוד העותר.

במהלך כל אחד מן המעצרים, הוצע לו לשתף פעולה עם השב"כ, אחרת תמנע יציאתו מהאזור בעתיד.

עותרת 1 פנתה בענינו למשיבים בבקשת היתר יציאה, אך נענתה כי ביצאתו יש בכדי לסכן את בטחון האזור בשל היותו פעיל חמא"ס. העותר מכחיש את הטענה שהוא משתייך לחמא"ס.

27. עותר מספר 27, יליד שנת 63, נשוי ואב לשני ילדים מתגורר בכפר מזאווייה, נפת טולכרם.

העותר מעוניין לצאת לירדן לצורך ביקור משפחתי ומשם לסעודיה למילוי מצוות אלעומרה.

ב-7.6.95 פנה לצאת לירדן לצורך ביקור משפחתי והיפוש עבודה, אך הוחזר מהגשר עם הפנייה לשב"כ. ב-15.6.95 פנה לנציגות השב"כ במנהא"ז קלקיליה ונאמר לו כי יסורב בשל היותו אסיר בטחוני לשעבר. העותר נעצר מספר פעמים: בשנת 88 למשך 22 יום; בנובמבר 93 נעצר למשך 36 יום; בינואר 94 נעצר למשך שבעה חודשים; בנובמבר 94 נעצר למשך 66 יום. בתאריכים 1.9.95 עד 22.11.95 נעצר העותר במעצר מנהלי. הוא שוחרר מבלי שנשפט.

עותרת 1 פנתה למשיבים בענינו ונענתה כי הוא מנוע בטחוני בשל היותו פעיל חמא"ס.

כעבור 11 חודש פנתה עותרת 1 בשנית למשיבים בענינו אך נענתה כי הבקשה נדחת כי ביצאתו יש בכדי לסכן את בטחון האזור בשל היותו פעיל חמא"ס. העותר טוען כי אין לו כיום שום קשר לחמא"ס.

28. עותר מספר 28 יליד שנת 65, נשוי ואב לשני ילדים.

העותר מעוניין לצאת לירדן על מנת לבקר את בני משפחתו המתגוררים שם. בנובמבר 95, נסע העותר לירדן למשך חודש בכדי לבקר את משפחתו ועבר את גשר אלנבי ללא כל בעיה.

בתאריך 2.2.96 ביקש לצאת לירדן לביקור משפחתי נוסף אך יציאתו נמנעה ללא שניתן לו כל הסבר לכך.

העותר נעצר בעבר מספר פעמים. ב 1982 נעצר ל-9 ימים ושוחרר מבלי שהוגש נגדו כתב אישום. נעצר בשנת 94 ל-18 ימי חקירה וכן ב-95 ל-18 ימי חקירה, ללא שהוגשו כנגדו כתבי אישום. בפברואר 1989 נעצר במעצר מינהלי ל-6 חודשים, ובתאריך 30.3.91 נשפט ל-14 חודשי מאסר ושוחרר עם תום ריצוי עונשו.

מאז לא נעצר ולא נשפט.

עותרת 1, פנתה בענינו לבקשת היתר יציאה, אך נענתה כי ביצאתו יש בכדי לסכן את בטחון האזור בשל היותו פעיל חמא"ס.

29. עותר מספר 29, יליד שנת 61, נשוי. תושב כפר קבלאן, נפת שכם. עובד במשרד לשירותים כלליים של הרשות הפלסטינית.
העותר מעוניין לצאת לירדן על מנת לסיים סכסוך עם בני משפחת אשתו המתגוררים בירדן ובכדי לבקר את בני משפחתו.
בתאריך 27.9.95 ביקש לצאת לירדן, אך יציאתו נמנעה ללא שניתן לו כל הסבר. הוא זומן למתקני השב"כ להיפגש עם "קפטן גל", אשר סירב לבקשתו.
העותר נעצר פעם אחת בלבד בתאריך 24.1.94 עד לתאריך 10.3.94 ללא שהוגש נגדו כתב אישום. מעבר לכך לא נעצר ולא נשפט מעודו.
עותרת 1 פנתה למשיבים בעניינו, אך נענתה כי יש ביציאתו בכדי לסכן את בטחון האזור בשל היותו פעיל חמא"ס. כעבור 6 חודשים הגישה עותרת 1 בקשה לשקול מחדש את החלטת המשיבים, אך נענתה שוב באותה תשובה.
30. עותר מספר 30, יליד שנת 72, תושב חברון ומנכ"ל סניף בית לחם של הברה קנדית ליבוא ויצוא T.M.T GROUP L.T.D.
בתאריך 23.8.96 ניסה העותר לצאת לירדן לחתום על חוזה עיסקי דחוף בשם החברה הקנדית בה הוא עובד, אך יציאתו נמנעה ללא שניתנה לו סיבה.
יש לציין כי ב- 3.4.94 יצא העותר ללא כל בעיה לירדן למשך שבועיים.
העותר נעצר ביולי 89 למשך שלושה חודשים, במעצר מנהלי. ב- 29.4.94 נעצר ל-72 יום, בסופם נשפט ושוחרר לאחר שנקבע שתקופת מעצרו היא פרק הזמן שכבר היה במעצר.
עותרת מספר 1, פנתה בעניינו לבקשת היתר יציאה למען יוכל להמשיך ולנהל את תפקידו כמנכ"ל החברה בקשריו העיסקיים עם ירדן. הבקשה הוגדרה כדחופה בשל החוזה עליו היה צריך לחתום תוך כשלושה שבועות מיום שליחתה, אך נענתה רק כעבור ארבעה חודשים. בתשובה נאמר כי ביציאת העותר יש בכדי לסכן את ביטחון האזור בשל העובדה כי אודותיו מידע המצביע על מעורבותו בפעילות עוינת שנועדה לקדם מטרות אירגוני טרור.
העותר מכחיש כל קשר או מעורבות בפעילות עוינת.
31. עותר 31, יליד שנת 75, תושב כפר בית אומר, חברון. עובד כפועל בניין.
העותר מעוניין לצאת על מנת לבקר את ארוסתו המתגוררת שם ושאינה יכולה להגיע לפוגשו כאן מטעמים שבמסורת.
העותר התגורר 17 שנה בירדן וחזר לבדו ב-92. ב- 31.12.93 ניסה לצאת לירדן על מנת לבקר את הוריו ואחיו שעדיין גרו שם, אך הוחזר מהגשר ללא כל הסבר. באותה עת לא נעצר או נשפט מעודו.
בעזרת התערבות עותרת 1 יצא לירדן בשנת 94 בהיתר מיוחד לחודש ימים. עם חזרתו נעצר במעצר מנהלי לשישה חודשים ונחקר במהלכם תוך שנדרש לשנת פעולה ואוים כי אם לא יסכים לא יקבל אישור לצאת. הוא שוחרר לאחר 4.5 חודשים בעקבות התערבותה של עו"ד בעניינו.
במאוס 95, הגיש העותר בקשה למהא"ז בחברון לצאת לירדן לבקר את משפחתו שעדיין מתגוררת שם, אך לא נענה. באפריל 95 קיבל זימון למתקני השב"כ ל"קפטן רוג'ר" לתיחקור. הוא פנה לעותרת 1 שתטפל בעניינו כי "קפטן רוג'ר" דורש שישתף פעולה בכל פעם שמבקש לצאת.
עותרת 1 פנתה למשיבים בעניינו, אך נענתה כי בקשתו לצאת נדחית בשל היותו פעיל חז"ע. ביציאתו יש בכדי לסכן את בטחון האזור.
באוגוסט 96 פנה למשיבים באמצעות עותרת 1 לשיקול מחדש בבקשתו שכן רצה לפגוש את ארוסתו, כמפורט לעיל. לאחר 5 חודשים (!) נענה כי בקשתו נדחית משום שיש ביציאתו בכדי לסכן את בטחון האזור בשל העובדה כי אודותיו מידע המעיד על מעורבותו בפעילות עוינת שנועדה לקדם מטרות אירגוני טרור.

לאחר הגשת בקשה זו, באוקטובר 96, נעצר שוב לשישה ימים אך שוחרר מבלי שנחקר אפילו.

32. עותר 32, רואה חשבון, יליד שנת 63, נשוי ואב לארבעה ילדים. העותר מעוניין לצאת לירדן לביקור משפחתי וכן בכדי לחדש את דרכונו הירדני. העותר יצא את הארץ לירדן פעם אחת באוגוסט 93, ומאז ניסה לצאת מספר פעמים במהלך השנים 93-95, אך הוחזר. לאחרונה פנה ב- 26.12.95. לאחר שחזר, באוגוסט 93, זומן לחקירה במתקני השב"כ. "קפטן אמג'ד" ביקש **שישתף פעולה, אך הוא סירב.** ב- 12/93 וב- 1/94 ניסה לצאת לירדן וזומן לשב"כ. גם אז ביקשו ממנו **לשתף פעולה והוא סרב.** העותר נעצר בשנת 1992 לחקירה למשך שבוע, ובין התאריכים 7.2.94 עד 4.8.94 שהה במעצר מנהלי. בשני המקרים לא הוגש כתב אישום והוא לא נשפט. מלבד שני מעצרים אלו לא נעצר או נשפט מעודו. עותרת 1 פנתה למשיבים בענינו לבקשת היתר יציאה, אך נענתה כי **ביציאתו יש בכדי לסכן את בטחון האזור בשל היותו מעורב בפעילות עויינת.** כעבור כשבעה חודשים פנתה שוב עותרת 1 לשיקול מחדש בענינו ונענתה כעבור כ- 4 חודשים כי **ביציאתו מהאזור יש בכדי לסכן את בטחון האזור בשל העובדה כי אודותיו מידע המצביע על מעורבותו בפעילות עויינת שנועדה לקדם מטרות ארגוני טרור.** העותר מכחיש כל קשר לפעילות מסוג זה.
33. עותר מספר 33, יליד שנת 71, תושב חברון נשוי ואב לשני ילדים. עובד כמכונאי רכב. העותר מעוניין לצאת על מנת לבקר את בני משפחתו. העותר יצא בעבר לירדן מספר פעמים ללא כל בעיה, לאחרונה בינואר 96, אך ב- 17.3.93 וב- 25.4.96 הוחזר מהגשר ללא סיבה. בינואר 97 ניסה שוב לצאת ואושר לו לאחר שהסביר ל"קפטן סמכן" את מצבה הקשה של משפחתו. ה"קפטן" אישר לו לצאת, באופן חריג. העותר נעצר בתאריך 10.11.88 נשפט, ושוחרר ב 21.11.92. נעצר בשנית ב-93 ל- 13 ימי חקירות בלבד. מאז לא נעצר או נחקר שוב. העותרת 1, פנתה למשיבים בבקשה למתן היתר יציאה עבור העותר אך נענתה כי **יש ביציאתו בכדי לסכן את בטחון האזור בשל היותו פעיל חמ"א.**
34. עותר מספר 34, יליד שנת 70, נשוי ואב לשני ילדים. תושב כפר יאטה, חברון. העותר עובד בכוחות הביטחון הפלסטינים. העותר מעוניין לצאת לירדן על מנת לבקר את בני משפחתו המתגוררים שם. העותר ניסה לצאת לצאת לירדן בתאריכים 29.6.96, ו- 14.7.96 (הפעם עם דרכון פלסטיני) אך יציאתו נמנעה. בתאריך 6.9.89 נעצר העותר, הואשם ברצח משתף פעולה ונשפט למאסר עולם. ביוני 94, בעקבות הסכמי קהיר, שוחרר. עותרת 1 פנתה בענינו למשיבים אך נענתה (כעבור 4 חודשים) כי **ביציאתו מהאזור יש בכדי לסכן את בטחון האזור בשל העובדה כי אודותיו מידע המצביע על מעורבותו בפעילות עויינת שנועדה לקדם מטרות ארגוני טרור.**
35. עותר 35, יליד 67, תושב בית לחם נשוי ואב לבת. עובד בווקף הפלסטיני. העותר מעוניין לצאת לירדן על מנת לבקר את אחיותיו שגרות שם. וכן על מנת להירשם ללימודי תואר שני.

העותר ניסה לצאת לירדן בתאריכים 10.8.95 ו 27.8.95 בכדי להרשם ללימודים, אך יציאתו נמנעה ללא שניתן לו כל הסבר לכך. הוא זומן למתקני השב"כ ונחקר ע"י "קפטן סולטן" אך בשל סירוב לשתף עמו פעולה, נאמר לו **כי יציאתו לירדן תמנע.**

העותר פנה לעותרת 1 לעזרה. עותרת 1 פנתה למשיבים בענייניו, וביקשה טיפול דחוף בנושא (תוך שבועיים, עד סוף ספטמבר), אך רק כעבור תודשיים נענתה כי הבקשה נדחת בשל היותו פעיל חמא"ס. ביציאתו מהאזור יש בכדי **לסכן את בטחון האזור.**

כעבור 9 חודשים פנתה העותרת 1 לשיקול מחדש בענייניו, הפעם כדי שיוכל לבקר את אחיותיו. אך בקשתה נדחתה שוב מאותם טעמים. העותר מכחיש השתיכות לחמא"ס כיום, למרות שמודה שבעבר היה חבר באירגון. העותר נעצר ב- 10.11.89 במעצר מינהלי ושוחרר ב- 9.2.90. הוא נעצר שוב ב- 8.12.93, נשפט ושוחרר ב- 7.1.95.

36. עותר מספר 36, תושב שכס, יליד שנת 74, רווק. עובד ככבאי. ב- 11.8.96 ביקש העותר לצאת לירדן לצורך טיפול רפואי בעינו, שהיא בעלת פגם מולד. זאת בעקבות המלצת רופאו על טיפול מחוץ לגדה. העותר הוחזר בלא שניתן לו כל הסבר לכך. יצויין כי העותר נסע מספר פעמים בעבר לירדן ללא כל בעיה. העותר נעצר בתאריך ה- 1.11.92 לתקופה של 50 יום. הוא לא נשפט ושוחרר בערבות ב-20.12.92. הוא נעצר גם ב-22.4.95 ונשפט לעשרה חודשים, אך שוחרר ב-15.1.96 בעקבות ההסכמים שנחתמו עם הפלסטינים. עותרת 1 פנתה למשיבים בבקשת היתר יציאה עבורו, אך נענתה שיש ביציאתו בכדי לסכן את בטחון האזור בשל היותו פעיל חמא"ס.

37. עותר מספר 37, תושב בית לחם, יליד 62, נשוי ואב לארבעה ילדים. עובד במפעל בטון ביריחו. העותר היה עצור מינהלי בתאריכים 30.6.89 עד 30.1.90 ומלבד זאת לא נעצר, לא נחקר ולא נשפט מעולם. מאז המעצר המנהלי יצא העותר מן האזור פעמיים בתאריכים 12.4.94-18.4.94 ו- 17.3.95-2.3.95. ב-22.4.96 ניסה העותר לצאת לירדן לביקור משפחתי אך הוחזר לאחר שעוכב בגשר. עותרת 1 פנתה למשיבים בבקשת היתר יציאה עבורו, אך נענתה שיש ביציאתו כדי לסכן את ביטחון האיזור בשל היותו פעיל גא"פ. העותר מכחיש את היותו חבר בכל ארגון שהוא.

38. עותר מספר 38, יליד שנת 62, נשוי ואב לשני ילדים. תושב בית ג'אג'א ועובד ברשות הפלסטינית בשב"כ. העותר מעוניין לצאת לירדן על מנת לערוך ניתוח בירכו ולהוציא כדור פלסטיק שחדר אליה במהלך האינתיפאדה. ב-27.6.94 ביקש העותר לצאת לירדן לשם קיום מצוות "אלעומרה" במכה עם אמו (אשה אינה יכולה לבצע מצווה זו בגפה), אך הוא הוחזר מהגשר. עותרת 1 פנתה למשיבים בבקשת היתר יציאה עבורו, אך נענתה שיש ביציאתו כדי לסכן את ביטחון האיזור בשל היותו פעיל גא"פ. העותר מודה שהשתייך בעבר לגא"פ, אך כיום אינו חבר בו או בשום ארגון ומזדהה עם הרשות הפלסטינית. ב-5.12.94 פנתה העותרת 1 למשיבים בבקשה לשיקול דעת נוסף בנושא שכן העותר נזקק לטיפול רפואי בחו"ל לשם הוצאת כדור הפלסטיק הנזכר לעיל. פנייתה נענתה בשלילה מאותם טעמים שנדחתה פעם קודמת.

- ב-28.1.96 פנה העותר בעצמו לגשר על מנת לעבור את הניתוח האמור בירדן, אך הוחזר.
העותרת 1 פנתה שוב בענייניו למשיבים ונענתה כי הבקשה נדחת עקב היותו פעיל גא"פ וביציאתו יש לסכן את בטחון האזור.
העותר נשפט בבית משפט צבאי בשנת 1990 לשלוש שנות מאסר. עם שחרורו נופקה לו תעודת זהות ירוקה לשה חודשים ומאז 23.6.94 הוחזרה לו תעודת הזהות הכתומה. בתאריכים 30.3.95 עד 1.10.95 היה העותר במעצר מנהלי.
39. העותר 39, יליד שנת 48, הינו נשוי ואב לארבעה ילדים תושב כפר חוסאן, בית לחם.
ב-26.7.94 ניסה לצאת לירדן למטרת קיום מצוות "אלעומרה". הוא הוחזר מהגשר. משפנתה העותרת 1 בענייניו נענתה שאין כל מניעה ליציאתו מהאזור. לאחר שקיבל את האישור יצא מהאזור פעם אחת.
ב-28.1.96 פנה לצאת לירדן כדי ללוות את אחיו, העותר 38, אשר זקוק לניתוח בירדן, אך הוחזר.
משפנתה העותרת 1 בענייניו למשיבים נענתה כי הבקשה נדחת משום שביציאתו יש בכדי לסכן את בטחון האזור בגין היותו פעיל חמא"ס.
העותר נשפט בשנת 77 לשתים עשרה שנות מאסר אותן ריצה עד תומן. הוא גורש בדצמבר 92 במסגרת גירוש ה-400 והוחזר כעבור שנה. יש להדגיש כי לאחר הגירוש הותרה יציאתו לירדן, בהתערבות עותרת 1, כאמור.
40. עותר 40, יליד שנת 77, תושב ברוקין, נפת שכס. סטודנט שנה ראשונה באוניברסיטת א-נג'אח למדעים מדוייקים.
העותר מעוניין לצאת לירדן על מנת להירשם ללימודים באוניברסיטה שם. העותר ניסה לצאת לירדן לשם כך ב-5.7.96, אך הוחזר בלא שניתן לו הסבר. העותרת 1 פנתה למשיבים בענייניו, אך נענתה כי ביציאתו יש בכדי לסכן את בטחון האזור בשל היותו פעיל חמא"ס.
העותר נעצר ב-13.6.96, נשפט ונדון לארבעה חודשי מאסר וקנס בסך 800 ש"ח. הוא שוחרר ב-2.10.96 לאחר שריצה את עונשו.
מאז לא נעצר העותר, לא נחקר ולא נשפט.
41. עותר מספר 41, יליד 69, נשוי ואב לארבעה ילדים. סוחר ובעל מפעל, תושב טול כרם.
העותר מעוניין לצאת לירדן על מנת לקדם את עסקיו כסוחר ובכדי לטפל באחיו חולה הנפש שמתגורר שם וזקוק לעזרה ממשפחתו.
ב-6.2.96 פנה לצאת לירדן לצורך עסקיו וכדי לבקר את אחיו, אך הוחזר. עותרת 1 פנתה למשיבים בענייניו אך נענתה כי ביציאתו יש בכדי לסכן את בטחון האזור בשל היותו פעיל חמא"ס.
העותר נעצר ב-20.10.94, נחקר ושוחרר ב-2.12.94, בלא שנשפט. מעבר למעצר יחיד זה, לא נעצר, נחקר או נשפט מעודו.
42. העותר 42, יליד שנת 61, נשוי, תושב טול כרם ועובד כמהנדס בעיריית טול כרם.
העותר מעוניין לצאת לירדן לשם ביקור משפחתי.
ב-22.5.96 ניסה לעבור לירדן לשם כך, אך הוחזר.
העותר נעצר ב-6.8.80, נשפט ושוחרר כעבור 72 יום. הוא נעצר שוב ב-5.3.86, נשפט ושוחרר ב-4.3.89. מאז לא נעצר ולא נשפט.
עותרת 1 פנתה למשיבים בענייניו של העותר, אך בקשתה נדחתה מהסיבה שביציאתו מהאזור יש כדי לסכן את בטחון האזור בשל היותו פעיל חז"ע.

43. עותר 43, יליד שנת 59, בעל מפעל לייצור נעליים, תושב רפידיא, נפת שכם. ב-18.2.96 ביקש העותר לנסוע לירדן כדי לבקר את אחיו ומשפחתו המתגוררים שם. הוא הוחזר מבלי שניתן לו כל הסבר לכך. העותר נעצר ב-1978 ל-16 יום ושוחרר מבלי שהוגש נגדו כתב אישום. גם בשנת 1982 נעצר ל-16 יום וגם אז שוחרר בלא שהוגש נגדו כתב אישום. ב-21.3.90 נשפט בבימ"ש צבאי בג'נין ושוחרר ב-26.6.92 לאחר שריצה את עונשו. מאז לא נעצר ולא נשפט. העותרת 1 פנתה למשיבים בעניין זה ונענתה כי בקשתה נדחת מכיוון שיש **ביציאתו לסכך את האזור בשל היותו פעיל חז"ע.**
44. עותר 44, יליד שנת 70, נשוי ואב לשלושה ילדים, תושב קלנדיה, נפת רמאללה, עובד כאינסטלטור. העותר פנה לצאת לירדן ב-21.2.96 למטרת ביקור משפחתי בן שבוע, אך הוחזר. העותר לא יצא לחו"ל מעולם. העותר נעצר פעמיים במעצר מנהלי ב-22.5.88 למשך חמישה חודשים וכן ב-18.5.89 למשך חמישה חודשים. מאז לא נעצר ולא נשפט. עותרת 1 פנתה למשיבים בעניינו, אך נענתה כי **ביציאתו יש בכדי לסכך את בסחון האזור בשל היותו קשור לפעילות החזית העממית.**
45. עותר 45, יליד שנת 73, תושב עתיל, טול כרם, עובד בבית מסחר לקליית קפה. העותר מעוניין לצאת לשם שלוש מטרות: 1. להתארס עם בת דודו מירדן; 2. ביקור אצל משפחתו שבירדן (אה, בני דודים); 3. לממש את מצוות אל עומרה. ב-14.12.95 ניסה העותר לצאת לירדן, אך הוחזר. ההעותר נעצר ב-29.9.93, נשפט באשמת השתייכות לארגון חמא"ס ושוחרר ב-28.4.94. מאז לא נעצר ולא נשפט. כיום, כמו בעת משפטו, העותר טוען כי איננו חבר בחמא"ס. עותרת 1 פנתה בעניין העותר למשיבים, אך נענתה כי **ביציאתו יש בכדי לסכך את בסחון האזור בשל היותו פעיל חמא"ס.**
46. עותר 46, יליד שנת 56, תושב חברון, נשוי ואב לשלושה ילדים. מלמד בבי"ס תיכון בחברון ובאוניברסיטת אל-הליל. ב-27.1.89 נעצר ונשפט בבית משפט צבאי ל-24 חודשי מאסר בפועל ו-40 על תנאי. שוחרר ב-27.7.90. מאז שחררו יצא לירדן ב-20.12.93 ללא כל בעיות. לאחר מכן, ב-30.3.94 ניסה לצאת לירדן כדי להרשם ללימודים ולהשלים לתואר דוקטורט, אך הוחזר מהגשר בלי לפרט מדוע וכן גם ב-9.10.94. העותרת 1 פנתה בעניינו למשיבים ב-14.12.94, אך בקשתה נדחתה מכיוון שהעותר הוא פעיל ג'יהאד איסלאמי פלסטיני וביציאתו מהאזור יש בכדי לסכך את בסחון האזור. עותרת 1 פנתה שוב למשיבים ב-27.10.96, בבקשה לשקול מחדש את בקשת העותר כדי שיוכל להתחיל בלימודי תואר שלישי בספרות אנגלית. המשיבים סרבו בטענה שיש **ביציאתו בכדי לסכך את בסחון האזור.** העותר טוען כי אמנם השתייך בעבר לג'יהאד איסלאמי, אך המדובר בג'יהאד האיסלאמי שבארגון הפתח (סראיה אלג'יהאד) ואותו ארגון כבר התפרק ואיננו קיים יותר בתוך הפת"ח.

47. עותר 47, יליד 66, תושב מחנה פליטים בלאטה, שכס. עובד במשרד העבודה הפלסטיני.
העותר מעוניין לצאת לירדן על מנת לבקר את שתי אחיותיו הגרות שם.
העותר ניסה פעמיים לצאת לצאת לשם כך לירדן, ביולי 94 וב-30.8.96, אך הוחזר בשתי הפעמים בלא שניתן לו הסבר.
העותר נעצר בעבר בספטמבר 82, הואשם בזריקת אבנים ונשפט לחודש מאסר וקנס כספי. הוא נעצר גם ב-1.9.88 הואשם בפעילות בארגון עוין ונשפט לארבע שנים. שוחרר ב-1.9.92.
מלבד מעצרים אלו לא נשפט, נחקר או נאסר.
עותרת 1 פנתה למשיבים בעניינו, אך נענתה כי **יציאתו מהאזור נמנעת מסעמים בסחוניים.**
48. עותר 48, יליד 67, נשוי ואב לשני ילדים. תושב חברון, בעל מכולת משפחתית (של אימו).
העותר לא יצא מעולם לחו"ל. בעבר הוא ניסה לצאת לירדן, במסגרת טורניר כדורגל. הוא קיבל אישור יציאה, אך כשהגיע לגשר הוחזר. בדיעבד הוסבר ע"י המשיבים שבין מתן האישור לבין היציאה התקבל מידע חדש לגביו.
כיום מעוניין העותר לצאת לירדן על מנת לבקר את בני משפחתו שגרים שם.
הוא ניסה לצאת ב-13.8.96 אך הוחזר מהגשר וניתן לו זימון לפגישה עם השב"כ במנהא"ז חברון. ב-19.8.96 העותר נפגש עם "קפטן לטיף" במנהא"ז חברון שהתנה את יציאתו בשיתוף פעולה עם גורמי הבטחון. העותר סירב.
עותרת 1 פנתה בעניינו של העותר למשיבים, אך נענתה כי **יש ביציאתו בכדי לסכן את בטחון האזור.**
העותר נעצר במעצר מינהלי ב-15.12.90 ושוחרר ב-10.4.91. הוא נעצר גם ב-25.9.92, הואשם בפעילות בארגון עוין, נשפט לשנת מאסר ושוחרר ב-23.9.93, לאחר שריצה את עונשו.
49. עותר 49, יליד שנת 67, תושב כפר טמין, נפת שכס. בעל תואר ראשון במתמטיקה מאוניברסיטת א-נג'אח. מלמד בבית הספר היסודי בכפר עטארה, נפת ג'נין.
העותר מעוניין להרשם לתואר שני במתמטיקה בירדן ולבקר את קרוביו.
הוא פנה לגשר ביום ה-5.1.96 על מנת לברר לגבי הרשמה לתואר ובכדי לבקר את קרוביו, אך הוחזר. העותר לא יצא את האזור מעולם.
העותר נעצר ב-2.5.93 ונשפט לשבעה חודשים, אותם ריצה.
עותרת 1 פנתה בעניינו של העותר למשיבים, אך קיבלה בתגובה הצעה טלפונית שיתחייב לצאת מן האזור למשך שנה לפחות. העותר סרב. אחת הסיבות היא שאינו יכול להתחייב לתקופה כזו, שכן אינו יודע אם יתקבל.
התשובה הסופית שהתקבלה בעניינו בכתב היא שבקשתו לצאת נדחית מכיוון שיש **ביציאתו בכדי לסכן את בטחון האזור בגין היותו פעיל חמא"ס.**
50. עותר 50, יליד שנת 72, נשוי, תושב שכס. עוסק במסחר.
העותר פנה לצאת לירדן ב-12.4.96 על מנת לבקר את דודותיו וסבתו המתגוררות שם וכן כדי לקדם את עסקי המסחר שלו, אך הוחזר מבלי שניתן לו כל הסבר.
העותר היה פעם אחת בירדן, בשנת 90.
העותר נעצר ב-10.6.91, נשפט בבימ"ש צבאי לשתי שנות מאסר ושוחרר עם תום ריצוי עונשו. הוא נעצר גם ב-27.2.95, נחקר, והושם במעצר מינהלי למשך 6 חודשים. הוא שוחרר ב-12.9.96 מבלי שהוגש נגדו כתב אישום.

באוגוסט 94, לאחר הנאסר הראשון, הוא יצא לרומניה ללא כל בעיה. עותרת 1 פנתה למשיבים בעניינו, אך נענתה כי בקשתה נדחית מכיוון שביציאתו יש בכדי לסכן את בטחון האזור בשל היותו פעיל חמא"ס.

51. עותר 51, יליד שנת 62, נשוי ואב לששה ילדים. הוא עיתונאי בעיתון "אי קודס". תושב כפר קליל, שכס. העותר למד בשנים 80-83 ראיית חשבון בירדן. מאז ניסה לצאת מספר פעמינ לירדן, אך הוחזר. ניסה לצאת ב-18.2.94 בכדי לנסות ולפתור סכסוך משפחתי בו מעורבת אחו הגרה שם, אך הוחזר. יום לאחר החזרתו פנה למנהא"ז בשכס בבקשה לאישור יציאה ונתבקש לשוב כעבור שבוע. פנה שוב ב-27.12.94 ו"קפטן גיא" אמר כי העניין יבדק, אך עדיין אין תשובה. לאחרונה ניסה לצאת שוב ב-2.95. אך שוב הוחזר. ב-9.2.95 שוב ניסה העותר לצאת, אך הוחזר. מאז לא ניסה יותר. כיום העותר שוב מנסה לצאת בכדי לבקר את בני משפחתו המתגוררים שם. העותר נעצר ב-3.7.89 ל-18 יום. ב-17.12.92 הוא גורש ללבנון, אך התבו שזו טעות והוא הוחזר כעבור 40 יום. עם חזרתו נפטר ל-14 חודשי מאסר. עותרת 1 פנתה למשיבים בעניינו של העותר ב-28.3.95, אך פנייתה סורבה מהטעם שביציאתו יש בכדי לסכן את בטחון האזור. ב-8.10.96 פנתה שוב עותרת 1 בעניינו בבקשה לשיקול מאחדש לאור הזמן שחלף, אך נענתה כי ביציאתו יש בכדי לסכן את בטחון האזור בשל היותו פעיל חמא"ס.

52. עותר 52, יליד שנת 68, נשוי, תושב שכס. עובד כמנהל סניף חברת התקשור הפלסטינית ברמאללה. בשנים 86-90 למד העותר הנדסת חשמל בעירק. בשנת 95 ביקש העותר לצאת לירדן כדי להנשא עם בחירת ליבו, אך שם הועל לידי אנשי השב"כ שצילמוהו ואח"כ הוא הוחזר. בלידת ברירה התהתן באמצע שליח שאת כוחו ייפה. הוא ביקש לצאת לירדן כדי לבקר את אשתו, אך כאשר עותרת 1 פנתה בעניינו, בקשתה נדחתה מהטעם שיש ביציאתו כדי לסכן את בטחון האזור. אשתו של העותר הגיעה לבסוף לכאן. כיום מנסה שוב העותר לצאת לירדן עי מנת לפגוש את בני משפחתו מצד אשתו ובכדי להשתלם לצורכי עבודתו. מעצרו היחיד של העותר היה ב-2.8.94 למשך 45 ימי חקירה ואח"כ לחודש מעצר מנהלי, אך מלבד זאת לא נעצר, נחקר או נשפט. עותרת 1 בקשה מהמשיבים לשקול שוב את בקשתו, אך בקשתה נדחתה, מכיוון שיש ביציאתו בכדי לסכן את בטחון האזור בשל היותו פעיל בארגון סרוב.

53. עותר 53, יליד שנת 71, נשוי עובד בחקלאות. תושב הכפר זאווייה, טולכרו העותר מעוניין לצאת לירדן על מנת להתגורר שם עם אשתו ולברר לגבי אפשרות לעבוד שם. העותר היה בעבר פעם אחת בירדן, ב-13.1.96, כאשר נסע להתארס עם אשתו. ב-29.4.96 פנה לצאת לירדן בשנית על מנת לבקר אותה, אך הוחזר מבלי שניתנה לו סיבה לכך. הם התחתנו לבסוף כאשר היא הגיעה לכאן. העותר נעצר בעבר ב-2.11.93 ונשפט לשנתיים. הוא שוחרר בתום התקופה ומאז לא נעצר ולא נשפט. יש לציין כי ביקורו בירדן היה לאחר אותו מעצר. עותרת 1 פנתה בעניינו למשיבים ונענתה כי יש ביציאתו בכדי לסכן את בטחון האזור בשל היותו פעיל גא"פ. עם זאת צוין כי ניתן יהיה לשקול הבקשה בשנית בעתיד.

54. עותר 54, יליד שנת 59, נשוי ואב לארבעה ילדים. תושב ברוקין, טולכרם. העותר למד בירדן בשנים 78-82 ובשנים 90-82 נסע לשם מספר פעמים. לאחרונה ביקר בירדן באוגוסט 94. העותר מעוניין לצאת כיום לירדן ע"מ להמשיך ללמוד שם ולבקר את אחיו ומשפחתו שם.
- העותר מנסה לצאת לירדן מאז ינואר 95. ב- 6.1.95 ניסה לצאת על מנת לקבל פיצויים במשרדי הווקף הראשיים בירדן עם תום עבודתו במשרדי הווקף בשכם. קצין שב"כ בגשר אמר לו שהוא מנוע מלסוע.
- עותרת 1 פנתה למשיבים בענייניו, אך נענתה בשלילה משום שיש ביציאתו בכדי לסכן את בטחון האזור. לאחר חמישה חודשים ביקשה עותרת 1 לשקול שוב את ענייניו בכדי שיוכל לקבל את זכויותיו ובכדי לבקר את אחיו. היא נענתה בשלילה בטענה שיש ביציאתו לסכן את בטחון האזור בשל היותו פעיל חמא"ס. כעבור ששה חודשים שוב פנתה עותרת 1 למשיבים בענייניו בכדי לאפשר לו לבקר את אחיו בירדן, אך נענתה בשלילה מאותם טעמים.
- העותר נעצר ב- 26.12.90 ונשפט. שוחרר ב- 25.4.94 עם תום ריצוי עונשו. מעבר לכך לא נעצר או נשפט. יש לציין כי ביקר בירדן מאז מאסרו זה.
55. עותר 55, יליד שנת 70, תושב טולכרם, עובד אצל אביו במסחר רהיטים. העותר מעוניין לצאת לירדן בכדי להשלים את טקס אירוסיו לבת דודתו ובכדי לבקר את משפחות חמשת דודיו שמתגוררים שם.
- העותר פנה לגשר בכדי לצאת ב- 1.5.96 אך הוחזר. מאז פנה שוב ושוב למשרד התיאום והקישור בטול כרם אך דחו אותו בלך ושוב עד שהתייאש.
- העותר נעצר ב- 16.2.89, נשפט ושוחרר כעבור שמונה חודשים. מאז הותר לו בשנת 90 לצאת לירדן ללא כל בעיה.
- ב- 16.12.93 נעצר שוב העותר, אך שוחרר כעבור חודש, ב- 13.1.94, מבלי שהוגש כתב אישום נגדו.
- עותרת 1 פנתה בענייניו למשיבים, אך נענתה כי יש ביציאתו בכדי לסכן את בטחון האזור בשל היותו פעיל חמא"ס.
56. עותר 56, יליד שנת 61, נשוי ואב לששה ילדים. תושב חרבת אלערוב, חברון. מורה בחטיבת הביניים בבית הספר בבית גילה.
- העותר מעוניין לצאת לירדן על מנת לבקר את בני משפחתו המתגוררים שם - אחותו, דודיו ודודותיו.
- העותר יצא לירדן ללא כל בעיה ב- 11.7.94. לאחר מכן ניסה לצאת ב- 1.1.95 ושוב ב- 25.7.96, אך הוחזר מבלי שניתן לו כל הסבר.
- העותר נעצר בעבר ב- 23.3.88 במעצר מנהלי למשך ארבעה חודשים. במרץ 89 נעצר שוב במעצר מנהלי ושוחרר במאי 89 לאחר ששילם ערבות. מעבר לכך לא נעצר ולא הוגש נגדו כתב אישום. ויש לציין כי לאחריהם הותר לו לצאת.
- עותרת 1 פנתה למשיבים בענייניו, אך נענתה כי יש ביציאתו בכדי לסכן את בטחון האזור.
- העותר טוען כי איננו חבר בשום ארגון כיום. בעבר היה חבר בפתח, אך כיום, בפרט לאחר תהליך השלום, אינו יודע למה מונעים ממנו לצאת.
57. עותר 57, יליד שנת 63, תושב בית אולא, נפת חברון. בעל מכולת.
- העותר מעוניין לצאת לירדן על מנת לבקר את אחיו ובני משפחה אחרים המתגוררים שם.
- ב- 1.12.95 ניסה לצאת לירדן, אך הוחזר ללא כל הסבר וכן ב- 5.9.96 בעבר, ב- 27.5.90 נסע לחודש ימים לירדן לביקור משפחתי.
- העותר נעצר בעבר ב- 24.1.95, הואשם בהשתייכות לג'יהאד האיסלאמי ונשפט לשמונה חודשי מאסר בפועל ושנה על תנאי. הוא שוחרר ב- 20.9.95 לאחר

שריצה את עונשו ומלבד זה לא נעצר, נחקר או נשפט מעודו.
עותרת 1 פנתה למשיבים בעניינו, אך נענתה כי **יציאתו מהאזור נמנעת**
מסעמים בטחוניים.
העותר מכחיש את היותו חבר בג'יהאד האיסלאמי, חרף המשפט.

58. עותר 58, ילד שנת 41, נשוי ואב לששה ילדים. תושב שכם. עובד כחיט שכיר.

העותר מעוניין לצאת על מנת לפקוד את קבר אימו הקבורה בעמאן ובכדי לבקר את משפחתו, רוב אחיו חיים בירדן.
העותר פנה לגשר בכדי לצאת לירדן, ב- 31.12.95, אך הוחזר. נאמר לו שסיבת המניעה היא בטחונית.

העותר נעצר ב- 18.11.74 ונשפט לחמש שנים. הוא שוחרר כעבור שלוש שנים (לפני 23 שנים) ומאז לא נעצר או נשפט. לפני המשפט יצא העותר פעמים רבות לירדן. גם לאחריו, בשנים 80-81 יצא את האזור, אך מאז שנת 81 לא מאפשרים לו לצאת באופן חופשי, אלא רק לאחר התערבות גורמים חיצוניים. בשנים 81-90 נמנעה יציאתו לחלוטין. בשנת 90 נסע עם בנו למשך 30 יום לאחר שייצג אותו עו"ד ענאב בעניין. בשנת 91 נסע פעמיים לירדן עם אשתו לאחר התערבות "בצלם". מאז ניסה לצאת מספר פעמים, אך הוחזר בכל פעם, לאחרונה ב-31.12.95.

עותרת 1 פנתה לראשונה בעניינו למשיבים ב-4.2.96, אז רצה להיות נוכח בחתונת בת אחיו שנערכה במרץ אותה שנה. הבקשה נדחתה מהטעם שיש ביציאתו בכדי לסכן את בטחון האזור בשל פעילותו העוינת המסכנת את בטחון האזור. לאחר כששה חודשים פנתה שוב העותרת 1 בעניינו, אך נענתה כי יציאתו נמנעת בשל סכנה לבטחון האזור.
יודגש כי גם במקרה זה השב"כ ניסה להשפיע על העותר לשותף עימו פעולה ובתמורה יתנו לו לצאת.

59. עותר 59, יליד שנת 70, נשוי. תושב כפר אל דיק, שכם ועובד שם בבניין. העותר מעוניין לצאת לירדן על מנת לבקר את קרובי משפחתו המתגוררים שם. בתאריך 2.7.95 ניסה לצאת לירדן למטרה זו, אך הוחזר מהגשר ללא כל הסבר. העותר נעצר בעבר ב-16.1.90 וב-20.1.90 באשמת הפרת עוצר. הוא נשפט ל-21 יום אותם ריצה וכן קנס כספי. העותר נעצר גם ב-21.9.95, הואשם בכניסה לישראל ללא היתר ונשפט לששה חודשי מאסר. הוא שוחרר ב-9.1.96 לאחר שקוצרה תקופת מעצרו.

מלבד שני מקרים אלה, העותר לא נעצר, לא נחקר ולא נשפט מעודו.
יש לציין כי גם במקרים הנ"ל, אין המדובר בעברות בטחוניות.
עותרת 1 פנתה למשיבים בעניינו, אך נענתה כי יש ביציאתו בכדי לסכן את בטחון האזור.

60. עותר 60, יליד שנת 57, נשוי ואב לשני ילדים. תושב כפר מאלק, נפת רמאללה ובעל חנות לציווד ספורט ברמאללה.

העותר מעוניין לצאת לגרמניה ו/או למדינה אחרת באירופה לצורך עסקיו השוטפים. הוא מוזמן לתערוכות רבות, אך היציאה אליהן נמנעת ממנו. העותר יצא בעבר פעמים רבות דרך ירדן, אך עתה הירדנים מונעים כניסתו לתחומם. לכן עליו לנסוע דרך נתב"ג.
על פי התכתבות בין עותרת 1 למשיבים מיום 6.12.95 אין העותר מנוע יציאה לירדן ע"פ הנהלים הרגילים.

בהמשך נזקק העותר להיתר יציאה דרך נתב"ג, אך בקשתו נדחתה על ידי המשיבים, ביום ה-7.11.96, מכיוון שיש ביציאתו בכדי לסכן את בטחון האזור בשל חומר בטחוני שלילי עבורו.

לאחר מכן, בינואר 97, קיבל העותר היתר חד פעמי לחמישה ימים לצאת לאנגליה. עם זאת ידוע לו שהוא מופיע על מחשבי השב"כ כמנוע יציאה. העותר נעצר ב-1982, נשפט ושוחרר כעבור 3 שנים.

61. עותר 61, יליד שנת 68, נשוי. תושב בית אללו, רמאללה. עובד בשווק בחברת תרופות.

העותר מעוניין לצאת לירדן על מנת לבקר את אחיו, אחותו ובני דודיו המתגוררים שם.

העותר לא יצא מעודו לחו"ל. הוא ניסה לצאת לירדן מספר פעמים, אך בכל פעם הוחזר בלא שניתן לו כל הסבר. בפעם האחרונה ניסה לצאת ב-18.1.96. העותר נעצר בעבר מספר פעמים: מה-3.7.88 עד ה-1.12.88 היה במעצר מנהלי בקציעות; מה-26.5.90 עד ה-15.11.90 היה במעצר מנהלי בקציעות; מה-5.5.92 עד ה-4.4.93 היה במאסר לאחר שנשפט בבימ"ש צבאי והואשם בהשתייכות לחו"ע; מה-23.7.94 עד ה-21.12.94 היה במעצר מנהלי בקציעות. העותר טוען שכיום אינו חבר בשום ארגון עויין.

עותרת 1 פנתה למשיבים בענייננו, אך נענתה (כעבור 5 חודשים) כי ביציאתו מהאזור יש בכדי לסכן את בטחון האזור בשל העובדה כי אודותיו מידע המצביע על מעורבותו בפעילות עויינת שנועדה לקדם מטרות אירגוני טרור.

62. עותר 62, יליד שנת 63, נשוי. תושב חרבת אלערוב, חברון. מורה בבית ספר בבית לחם.

העותר מעוניין לצאת לירדן לביקור משפחתי ובכדי להרשם לתואר שני בירדן. בחודשים מאי יוני וספטמבר 96 ניסה העותר לצאת לירדן, אך הוחזר מבלי שניתן לו כל הסבר.

בשנים 83-88 למד בירדן לתואר ראשון בספרות ערבית. בשנים 88-90 עבד כמורה בסעודיה. בתקופה זו ביקר בחברון מספר פעמים ללא כל בעיה. מאז שחזר ב-90 יצא לירדן מספר פעמים. ב-92 הותר לו לצאת לחודש לאחר התערבות עותרת 1. ב-93 וב-95 יצא ללא כל בעיה. לאחר נסיונותיו הנ"ל לצאת, ומיד לאחר פניית עותרת 1 בענייננו למשיבים, נעצר העותר (לראשונה) באוקטובר 96, למשך 10 ימים, במהלכם כלל לא נחקר. אין לו מושג מדוע נעצר. מלבד זאת מעולם לא נעצר, נחקר או נשפט. בתגובה לפניית עותרת 1 ענו המשיבים כי ביציאת הנדון מהאזור יש בכדי לסכן את בטחון האזור בשל חשש לבטחון האזור.

63. עותר 63, יליד שנת 43, נשוי ואב לארבעה ילדים. תושב קלקיליה ובעל נגריה שם.

העותר מעוניין לבקר את בני משפחתו שחיים בירדן - בתו ואחיו וכן לבצע את מצוות אלעומרה.

ב-2.7.96 ניסה העותר לנסוע לירדן על מנת להיות נוכח בחתונת אחיינו שגר בירדן, אך הוא הוחזר מהגשר.

העותר יצא בעבר פעמים רבות לירדן ללא כל בעיה. לאחרונה יצא ב-2.96 עד מרץ 96 גם היה לעותר אישור כניסה ממושך לישראל. ב-21.5.96 פנה למת"ק הפלסטיני בכפר קדום כדי להגיש בקשה לכרטיס מגנטי על מנת שיוכל לחדש את אישור הכניסה לישראל, אולם בקשתו סורבה והוא זומן לשב"כ. בשב"כ נפגש עם "קפטן פיטר" שחקר אותו לגבי חבריו, בניו, משפחתו שבירדן ואחרים, בטענה שהם חברי חמא"ס. העותר הכחיש זאת. לא הוצע לו לשתף פעולה במפורש, אך זהו הרושם שהתקבל אצלו.

לאחר שפנה לגשר ב-2.7.96, כאמור, נאמר לו לחזור למחרת כדי לברר מדוע נמנעת יציאתו. למחרת, ב-3.7 נאמר לו לחזור ב-10.7 ואז אמרו לו לחזור ב-23.10. בתאריך זה הגיש בקשה לכרטיס מגנטי. נאמר לו לחזור ב-29.10 ואז נאמר לו לחזור ב-5.11.

ב-6.11 נאמר לו להגיש בקשה מיוחדת לכרטיס מגנטי למפקד האזור הישראלי, אך ב-6.12 בקשתו סורבה. נאמר לו לחזור בעוד שלושה חודשים.

ב-10.12.96 פנה אל העותרת 1 לסיוע. עותרת 1 פנתה למשיבים בענייניו ונענתה כי יש ביציאתו בכדי לסכן את בטחון האזור בשל היותו פעיל בארגון סרוב.

העותר מכחיש השתייכות לכל ארגון שהוא ואף אינו תומך באף ארגון פוליטי. לאחר תשובת המשיבים, בסוף פברואר 97, ניסה לפגוש שוב את "קפטן פיטר". נמסר לו מפי החייל שלקח עבודו את תעודת הזהות שלו ל"קפטן פיטר" כי "הקפטן" לא יפגוש אותו וכי אין שינוי בהחלטות.

64. עותר 64, יליד שנת 58, נשוי ואב לחמישה ילדים. תושב בית פוריק, נפת שכם ועובד בשוק היקות בשכם.

העותר מעוניין לצאת לירדן על מנת לבקר את שני אחיו ומשפחותיהם המתגוררים שם.

העותר ניסה לצאת לירדן דרך הגשר, ב-13.1.95 וב-13.4.95, אך הוחזר בשתי הפעמים בלא שניתן לו כל הסבר.

בין השנים '77-'82 למד העותר בירדן הנדסה אזרחית ובמהלך ביקר באזור ויצא ממנו מספר פעמים ללא כל בעיה. מ-82 עד 95 לא ניסה לצאת לירדן.

העותר נעצר מספר פעמים בשל שהייה בלתי חוקית בישראל, אך בכל הפעמים היה זה במטרה למצוא עבודה בישראל. ב-25.11.93 נעצר בשל שהייה בלתי חוקית ושחרר כעבור 48 שעות. ב-25.12.93 נעצר ל-48 שעות מאותה סיבה.

ב-19.12.94 נעצר ונשפט באשמת זיוף אישורי יציאה. הוא נקנס ב-400 ש"ח ושחרר כעבור 8 ימי מעצר. ב-4.6.96 נעצר בשל שהייה בלתי חוקית בארץ, אך לא נשפט ושחרר כעבור 24 שעות.

בשנת 94 קיבל העותר היתר כניסה לישראל לחודש, אך עוד לפני שמימש אותו קיצרו אותו לשבועיים. במשך שבועיים אלה נכנס לישראל לעבוד עם האישור ואז זימן אותו השב"כ לחקירה. בין החוקרים היה "קפטן גיא" שאמר לו שזה אישור קצר ואם הוא רוצה אישור קבוע או לתקופה ארוכה, יקבל רק בתנאי שישתף פעולה עם השב"כ וימסור לו מידע. משלא הסכים, בוטל האישור.

כאשר החזירו אותו מהגשר וסרבו לתת לו לצאת לירדן, הפנו אותו שוב ל"קפטן גיא", אך בידועו מה צפוי לו, כלל לא הלך אליו, שכן הוא הושש ממנו עד היום.

עותרת 1 פנתה אל המשיבים בענייניו, אך נענתה כי ביציאתו מהאזור יש בכדי לסכן את בטחון האזור בשל היותו פעיל חמא"ס.

65. עותר 65, יליד שנת 72, תושב כפר מאלכ, נפת רמאללה. בעל משרד לשירות טלפונים לחו"ל.

העותר מעוניין לצאת לירדן לצורך ביקור משפחתי.

העותר ניסה לצאת ב-14.1.96, ובמאי 96, אך הוחזר מבלי שניתן לו כל הסבר.

העותר נעצר מספר פעמים לחקירות בלבד ולתקופות של פחות מחודש בין השנים 88-90. פעם אחת נעצר למשך חודש בשל זריקת אבנים בתקופת האינתיפאדה.

העותר לא נעצר מאז שנת 90 ומעודו לא נשפט ולא הוגש נגדו כתב אישום. יש לציין כי העותר קיבל תעודת מעבר ב-13.3.95, אך לא מימש אותה והחזירה ב-14.1.96 על מנת לקבל את תעודת הזהות בחזרה.

בשנת 95, כאשר העותר ביקש דרכון ירדני ניסה השב"כ לגרום לו לשתף פעולה.

עותרת 1 פנתה לראשונה למשיבים בענייניו, לאחר נסיונו הראשון לצאת, אך נענתה כי יש ביציאתו בכדי לסכן את בטחון האזור בשל היותו פעיל חז"ע. כעבור 8 חודשים פנתה שוב בענייניו לשיקול מחדש, אך פנייתה נדחתה מכיוון שביציאתו יש בכדי לסכן את בטחון האזור.

66. עותר 66, יליד שנת 73, תושב עראבה, נפת ג'נין. עובד בבניין. העותר מעוניין לצאת לירדן בכדי לראות את מי שמיועדת להיות ארוסתו, טרם האירוסין וכן על מנת לבקר את משפחתו המתגוררת שם. העותר פנה לגשר פעמיים, ב- 27.12.95 וב- 10.11.96, אך הוחזר בשתייהן מבלי שניתן לו כל הסבר. העותר יצא לירדן פעם אחת בחייו, בהיותו בן חמש. העותר נעצר ב- 25.2.92, נשפט בבימ"ש צבאי ונדון לתשעה חודשי מאסר ולקנס כספי. ב- 19.4.9 נעצר שוב, נשפט בבימ"ש צבאי ונדון למאסר וקנס כספי. הוא שוחרר לאחר שריצה את עונשו. בנוסף נעצר פעמיים לחקירה ב- 94 וב- 92. עותרת 1 פנתה למשיבים בענייניו ונענתה כי יש ביציאתו בכדי לסכן את בטחון האזור.

67. עותר 67, יליד שנת 74, תושב כפר בירה, רמאללה. עובד כמסגר. העותר מעוניין לצאת לירדן על מנת להתארס עם בחירת ליבו. העותר ניסה לצאת לירדן מספר פעמים: ב- 17.1.96, ב- 30.7.96, ב- 16.11.96 ולאחרונה ב- 24.1.97. הוא הוחזר בכל הפעמים ונאמר לו שהוא מנוע בטחוני. העותר נעצר פעמיים בחייו: לראשונה ב- 22.10.92, הוא נשפט בבימ"ש צבאי ב- 28.1.93 ושוחרר ביום המשפט (ימי מעצרו נקבעו למספר הימים שכבר ריצה). ב- 22.4.94 הושם במעצר מנהלי ושוחרר ב- 8.6.94. מלבד זאת לא נעצר או נשפט. לאחר הפעם השנייה שהוחזר ניסה לפנות למשיבים באמצעות ארגון אל-חאק. הארגון פנה למשיבים בענייניו ב- 8.8.96, אך נענה כי יציאתו נמנעת בשל פעילותו המסכנת את בטחון האזור. לאחר שניסה לצאת והוחזר פעמיים נוספות פנה לעותרת 1 שתפנה היא למשיבים בענייניו. היא פנתה, אך נענתה באותה תשובה.

68. עותר 68, יליד שנת 70, גרוש. תושב הכפר ברקין, נפת ג'נין. עובד כחקלאי (בעל אדמה משלו). רוב קרובי משפחתו עובדים ברשות הפלסטינית. העותר מעוניין לצאת לירדן ומשם להמשיך לארה"ב לצורך לימודים באוניברסיטת קליפורניה. לימודיו מתחילים במאי 97. הוא היה מעוניין להגיע עוד קודם על מנת להשתתף בקורס אנגלית. העותר ניסה לצאת מספר פעמים לירדן, לאחרונה ב- 5.12.96, אך הוחזר. העותר נעצר ב- 22.5.88 והושם במעצר מנהלי למשך 5 חודשים; הוא נעצר שוב ב- 16.2.93, נשפט לאחד עשר חודשים בבימ"ש צבאי ושוחרר ב- 13.1.94; ב- 11.4.95 נעצר שוב, נשפט בבימ"ש צבאי לשנת מאסר אחת ושוחרר בעקבות חתימת הסכמי השלום עם הפלסטינים, ב- 12.10.95. העותר ניסה לפנות אל המשיבים באמצעות עו"ד ריאד ערדה, אך לטענתו לא קיבל עו"ד תשובה מהם עד היום. עותרת 1 פנתה אל המשיבים בענייניו של העותר ונענתה כי השיבו כבר לעורך דינו כי הוא מנוע יציאה בשל מידע הקושר אותו לארגוני הסרוב.

69. עותר 69, יליד שנת 49, נשוי ללא ילדים. תושב הכפר עאבוד, נפת רמאללה. עובד כמואזין במסגד של הווקף. העותר מעוניין לצאת לירדן ממספר סיבות: האחת, על מנת לעבור טיפולי פוריות; השנייה, על מנת לקבל פיצויים מהווקף בירדן לאחר שפוטר מעבודתו; והשלישית על מנת לקיים את מצוות אלעומרה במכה. העותר ניסה לצאת לירדן ב- 11.7.95, אך הוחזר מבלי שנמסרה לו כל סיבה למניעת יציאתו. הוא פנה לנציגות חלמיש באותו יום, שם נמסר לו שהוא מנוע שב"כ. עותרת 1 פנתה ב- 31.7.95 בעניינו אל המשיבים ונענתה כי אין מניעה ליציאתו לפי הנהלים הרגילים. העותר לא ניצל את אישור היציאה מייד עם קבלתו (13.8.96), אלא כעבור מספר חודשים, ב- 23.12.96. הוא הגיע לגשר עם האישור, אך הוחזר בטענה שהוא מנוע בטחוני. עותרת 1 פנתה שוב בעניינו אל המשיבים, אך נענתה כי ביציאתו מהאזור יש בכדי לסכן את בטחון האזור מטעמים בטחוניים. העותר נעצר בשנת 91 ונשפט לשנה. ב- 3.11.93 נעצר שוב ושוחרר ב- 2.1.95.
70. עותר 70, יליד שנת 72, תושב קלקיליה. מאורס ובעל חנות מכולת בקלקיליה. העותר מעוניין לצאת לירדן על מנת לבקר את משפחתו המתגוררת שם וכן בכדי להוציא חסכונות שאביו חסד עברו בירדן. העותר הוחזר מהגשר ב- 5.7.96, כשהיה בדרכו לירדן עם קבוצת הכדורגל בה הוא חבר, שנסעה לירדן להשתתף במשחקים. העותר נעצר ב- 19.6.95, ושוחרר ב- 9.2.96. עותרת 1 פנתה אל המשיבים בעניינו ונענתה כי יש ביציאתו בכדי לסכן את בטחון האזור בשל היותו פעיל חמא"ס. העותר טוען כי מעולם לא היה קשור בכל צורה שהיא לחמא"ס.
71. עותר 71, יליד שנת 69, תושב חברון. עובד כפקיד בחנות לחלקי חילוף. העותר מעוניין לצאת לירדן כדי לבקר את בני משפחתו הרבים המתגוררים שם. ב- 27.10.96 ניסה העותר לצאת לירדן דרך גשר אלנבי, אך הוחזר מבלי שניתנה לו כל סיבה לכך. העותר נעצר ב- 10.5.90, הושם במעצר מנהלי ושוחרר ב- 5.8.90; הוא נעצר שוב ב- 27.1.93 לחקירות בלבד ושוחרר ב- 18.3.93. ב- 1.1.95 נשפט בבית"ש צבאי לשנה וחצי, אך שוחרר ב- 10.1.96 בעקבות ההסכמים עם הפלסטינים. עותרת 1 פנתה אל המשיבים בעניינו ונענתה כי יש ביציאתו בכדי לסכן את בטחון האזור בשל היותו פעיל חמא"ס.
72. עותר 72, יליד שנת 63, עובד כעיתונאי בסקירת פעילות הפרלמנט הפלסטיני. העותר מעוניין לצאת לירדן על מנת להתחתן עם בחירת ליבו לה הוא מאורס. העותר פנה לגשר ביולי 94, אך הוחזר. ב- 16.1.96, ניסה שוב לצאת על מנת להתחתן, אך גם כן הוחזר. לאחרונה ניסה לצאת בינואר 97 על מנת להשתתף בהשתלמות בעיתונאות שאורגנה ע"י קונסולית ארה"ב, אליה גם קיבל הזמנה, אך הוחזר. העותר נעצר בעבר ב- 1.5.85, נשפט ושוחרר ב- 30.4.87. הוא נעצר שוב ב- 14.2.92, נשפט ושוחרר ב- 14.10.93. מעבר לכך לא נעצר ולא נשפט. עותרת 1 פנתה בעניינו ב- 5.2.96, אך לא קיבלה תשובה מאחר שנמסר לה שהרשות הפלסטינית מטפלת בנושא וכבר קיבלה תשובה. הרשות הפלסטינית אמנם קיבלה תשובה, אך בע"פ בלבד. המשיבים סרבו למסור מכתב רשמי בנושא. לאחר פנייה נוספת של העותרת 1 ענו המשיבים (כעבור 5 חודשים מהפנייה הראשונה), כי הנדון הוא פעיל חמא"ס וביציאתו יש בכדי לסכן את בטחון

האזור.

73. עותרת 73, ילידת שנת 68, נשואה ואם לשני ילדים. תושבת כפר בירה, נפת רמאללה.
העותרת מעוניינת לצאת לירדן על מנת לבקר את בני משפחתה המתגוררים שם.
ב- 29.7.96 ניסתה העותרת לצאת לירדן, בכדי להמשיך לספרד לחתונת גיסה (היו לה וויזה לשבועיים וכרטיס טיסה), אך הוחזרה מבלי שניתן לה כל הסבר. ב- 5.8.96 ניסתה שוב לצאת לאותה מטרה, אך עוכבה מסיבות בטחוניות שסירבו לפרטן.
בשנת 86 יצאה העותרת לארה"ב לחודשיים דרך נתב"ג וחזרה ללא כל בעיה.
בשנת 91 נשפטה העותרת בבימ"ש צבאי, היא נקנסה ונדונה למאסר על תנאי. היא שילמה את הקנס. מלבד מקרה זה לא נעצרה, נחקרה או נשפטה מעודה.
עותרת 1 פנתה אל המשיבים בעניינה, אך נענתה כי **בקשתה נדחתה משום שאודותיה הצטבר מידע המצביע על מעורבותה בפעילות עויינת מטעם ארגון מחבלים שנועדה לפגוע בבטחון האזור.**
74. עותר 74, יליד שנת 71, נשוי. עובד כזמר. תושב כפר עורתא, נפת שכס.
העותר מעוניין לנסוע לירדן בכדי לעבוד במועדון לילה בג'בל חוסין, עימם יש לו חוזה עבודה. בנוסף הוא מעוניין לבקר את בני משפחתו שבירדן.
ב- 29.7.96 פנה העותר אל הגשר על מנת לצאת לירדן, אך הוחזר.
במהלך שנת 94 הגיש ארבע בקשות להיתרי יציאה לירדן, אולם כולן סורבו.
העותר היה בירדן פעם אחת בטרם היותו בן 16.
העותר נעצר בעבר בספטמבר 89 לשמונה ימי חקירה; ב- 27.3.91 נעצר ונשפט בבימ"ש צבאי ל-7 חודשי מאסר; בינואר 92 נעצר לשמונה ימים; ב- 14.6.95 נעצר ליומיים.
עותרת 1 פנתה למשיבי בעניינו, אך נענתה כי **יש ביציאתו בכדי לסכן את בטחון האזור.**
75. עותר 75, יליד שנת 61, נשוי ואב לחמישה ילדים. תושב קלקיליה ועובד כפקיד בוועדת הצדקה של הווקף האיסלאמי.
העותר מעוניין לבקר את בני משפחתו בירדן ומשם להמשיך למכה לקיום מצוות אלעומרה.
ב- 16.1.96 ניסה העותר לצאת לירדן, אך הוחזר מבלי שניתן לו כל הסבר.
העותר נסע בעבר לירדן פעם אחת בלבד, בשנת 79 ושהה שם כשלושה שבועות.
העותר נעצר פעם אחת, ב- 13.12.90 ושוחרר בערבות ב- 4.2.91 ללא שהוגש נגדו כתב אישום. מלבד מעצר זה לא נחקר, לא נעצר ולא נשפט מעודו.
עותרת 1 פנתה בעניינו למשיבים, אך נענתה (לאחר ארבעה חודשים) כי **יש ביציאתו בכדי לסכן את בטחון האזור.**
76. עותר 76, יליד שנת 59, נשוי ואב לחמישה ילדים, תושב שכס.
העותר הוא ראש הפקולטה להנדסה אזרחית באוניברסיטת אלנג'אח שבשכס. בעל Ph.D בהנדסת מים. מתוקף תפקידו נוסע העותר פעמים רבות לכנסים ופגישות בחו"ל. בנוסף הוא זוכה לעיתים במלגות מחקר באוניברסיטאות זרות. לשם כך נזקק העותר לצאת דרך ירדן או נתב"ג. וכך אמנם יצא פעמים רבות ללא בעיה עד לתאריך ה- 23.2.95. נסיעותיו האחרונות היו ב- 4.94 לבריטניה דרך הגשר וב- 11.94 לספרד דרך נתב"ג.
כעת מעוניין לצאת לשם מימוש מלגת חוקר ומרצה אורח באוניברסיטת וירג'יניה שבארה"ב למשך תשעה חודשים. תחילת המלגה היתה באוגוסט 96, אך העותר קיבל אישור להתחיל גם בספטמבר וכיום יודע שיוכל לקבלה גם בשנה הבאה (כלומר באוגוסט 97).

ב- 23.2.95 ניסה העותר לצאת לירדן ומשם להגיע לכנס מקצועי בקפריסין, אך יציאתו נמנעה והוא נלקח למעצר מנהלי שנמשך שלושה חודשים. שם נחקר על נסיעותיו המרובות המעוררות חשד שיש לו קשרים עם גורמים עויינים למדינה.

מלבד מעצר מנהלי יחיד זה לא נעצר, נחקר או נשפט העותר מעודו. לשם מימוש המלגה המדוברת, ניסה העותר לצאת לירדן דרך הגשר ב- 5.7.95, אך הוחזר.

לאחר מכן הגיש העותר שתי בקשות למת"ק בשכם, ב- 25.8.96 וב- 29.8.96, בבקשה להכנס לישראל על מנת לצאת דרך נתב"ג, אך בקשותיו סורבו. כיוון שכך פנה בתחילת ספטמבר לעותרת 1 לסיוע דהוף. עותרת 1 פנתה למשיבים בענייננו, אך נענתה (לאחר יותר מחודש) שביציאתו יש בכדי לסכן את בטחון האזור בשל היותו פעיל חמא"ס.

77. עותר 77, יליד שנת 49, תושב קלקיליה. עובד בוועדת "הזקא והצדקה". העותר מעוניין לצאת לירדן על מנת לבקר את בני משפחתו. כמו כן מתוקף תפקידו בוועדה נזקק העותר לצאת לירדן פעמים רבות. ב- 2.5.95 ניסה העותר לצאת לירדן, אך הוחזר מהגשר מבלי שניתן לו כל הסבר. לפני כן יצא העותר פעמים רבות לירדן. בין השנים 91-94 יצא כעשר פעמים ללא כל בעיה. הפעם האחרונה היתה בשנת 94 כאשר יצא למילוי מצוות אל חאג' במכה. העותר נעצר בשנת 82, נשפט ושוחרר כעבור 4 חודשים. הוא נעצר גם במרץ 88 במעצר מנהלי ושוחרר לאחר 4.5 חודשים. מאז מקרים אלו ומלבדם לא נעצר, לא נחקר ולא נשפט העותר ויש להדגיש שיצא מאז פעמים רבות מהאזור ללא בעיה. עותרת 1 פנתה למשיבים בענייננו, אך נענתה כי יש ביציאתו בכדי לסכן את בטחון האזור בשל היותו פעיל בארגון סרוב.

78. עותר 78, יליד שנת 66, תושב הכפר ג' לזון, נפת רמאללה. העותר עובד במחלקה לענייני סטודנטים באוניברסיטת ביר זית. העותר מעוניין לצאת לירדן לביקור משפחתי. אחיו מתגורר שם זה עשרים שנה והוא לא פגש אותו במשך כל הזמן הזה. ב- 16.10.96 ניסה העותר לצאת לירדן, אך הוחזר מבלי שניתן לו כל הסבר. מטרת היציאה אז היתה השתתפות בקורס הדרכה שנערך בבלג' יקה, אליו הוזמן. העותר לא יצא מהאזור מעולם. העותר נעצר מספר פעמים בעבר. ב- 7.1.82 נשפט בבית משפט צבאי ושוחרר ב- 7.6.83. באפריל 84 נעצר, נשפט בבית משפט צבאי ושוחרר ביוני 1985. בדצמבר 1987 הושם במעצר מנהלי לשישה חודשים וב- 6.1.90 הושם במעצר מנהלי לשנה. מאז ששוחרר ב- 6.1.91, לא נעצר ולא נשפט. עותרת 1 פנתה בענייננו למשיבים, אך נענתה כי יש ביציאתו בכדי לסכן את בטחון האזור עקב מעורבותו בפעילות עויינת.

79. עותר 79, יליד שנת 62, נשוי ואב לארבעה ילדים. עובד כקופאי בשוק הירקות המרכזי בשכם. תושב מחנה פליטים עסקר החדש, נפת שכם. העותר מעוניין לצאת מהאזור על מנת לקיים את מצוות "אלעומרה" ולשם ביקור משפחתי. העותר ניסה לצאת ב- 24.1.96, אך הוחזר. ב- 7.11.78 (בהיותו בן 16) נעצר ונשפט לשנה על חברות בפתח. מלבד זאת ופעם שנעצר לחקירה לשבוע בשנת 83, לא נעצר ולא נשפט.

העותר מעולם לא יצא את האזור.
עותרת 1 פנתה בענייניו למשיבים, אך נענתה בתשובה כי יש ביציאתו בכדי
לסכן את בטחון האזור בשל היותו פעיל חמא"ס. לאחר שישה חודשים פנתה שוב
לשיקול מחדש בענייניו, אך נדחתה בשנית מאותם טעמים.

80. עותר 80, יליד שנת 74, תושב הכפר זאוויה, טולכרם. עובד כחשמלאי.
העותר מבקש לצאת לירדן על מנת לבקר את כל משפחתו שגרה שם ובפרט את
אימו שמצבה הבריאותי קשה. כשהיה בן 5 עברה משפחתו לגור בירדן ומאז הם
שם. העותר חזר לאזור לבדו ב-11.9.94 ומאז לא ניתן לו לצאת לבקר את
משפחתו.

העותר פנה תחילה ב-27.4.95 לקבל היתר יציאה מנציגות המנהא"ז בסלפית
הוא נפגש לשם כך עם "קפטן מנסור", אך סורב.
ב-10.7.95 פנה לגשר על מנת לצאת, אך הוחזר עם זימון לשב"כ. הוא נפגש
עם נציג השב"כ בנציגות המנהא"ז בסלפית, אך נאמר לו כי הוא מנוע ללא
נימוק.

העותר לא נעצר או נשפט מעודו.
עותרת 1 פנתה בענייניו למשיבים, אך נענתה כי יש ביציאתו בכדי לסכן את
בטחון האזור, בשל היותו פעיל חמא"ס.
בספטמבר 95 "קפטן צביקה" מהשב"כ בקלקיליה ניסה לשדל אותו לעבוד עם
השב"כ ואז יתנו לו לצאת לירדן, אך הוא סירב.
בפברואר 96 ניסה שוב העותר לצאת, כדי לבקר את משפחתו ואימו שמצבה
הבריאותי קשה, אך הוחזר בלא שניתן לו כל הסבר.
עותרת 1 פנתה שוב בענייניו והבהירה כי העותר מעולם לא נעצר, נחקר או
נשפט, אך גם עתה נענתה באותה תשובה.
העותר טוען כי אינו חבר בחמא"ס או בכל ארגון אחר.

81. עותר 81, יליד שנת 71, נשוי ועומד להיות אב לילד ראשון. עובד בהקלאות,
תושב טלוזה, נפת שכם.

העותר מעולם לא יצא מהאזור. מעוניין לצאת לירדן על מנת לבקר את אביו
ואחותו אשר מטפלת לבדה באביהם העיוור.
ב-16.1.96 פנה העותר לצאת לירדן בכדי לסעוד את אחותו שהיתה חולה ולא
היה מי שיטפל בה. בגשר עיכבו אותו עד לפנות בוקר של יום המחרת ולאחר
מכן החזירו אותו מבלי לפרט את הסיבה.
העותר נעצר ב-15.5.95 לחקירות בלבד ושוחרר אחרי חודש בערבות מבלי
שנשפט או שהוגש כתב אישום. מעבר לכך לא נעצר ולא נשפט מעודו.
עותרת 1 פנתה אל המשיבים בענייניו אך נענתה כי ביציאתו יש בכדי לסכן את
בטחון האזור בשל היותו פעיל חמא"ס. לאחר יותר מחצי שנה פנתה שוב
העותרת 1 בענייניו, אך נענתה באותה תשובה, אם כי הוסף שיש אפשרות לשקול
שוב את בקשתו.
לטענת העותר הוא אינו משתייך לחמא"ס.

82. עותר 82, יליד שנת 56, נשוי ואב לחמישה ילדים. עובד כפקיד בבימ"ש שרעי
לערעורים. תושב שכם.

העותר מעוניין לצאת לירדן על מנת להמשיך למכה ולמלא את מצוות אלעומרה.
העותר פנה אל הגשר ב-94 ולאחרונה ב-30.10.96, אך הוחזר מבלי שניתן
לו כל הסבר.
עד שנת 85 יצא לירדן פעמים רבות ללא כל בעיה. מאז לא ניסה לצאת שכן
הקים משפחה ובנה את עצמו.
העותר לא נעצר, נחקר או נשפט מעודו.

עותרת 1 פנתה בענייננו למשיבים ונענתה כי יש ביציאתו בכדי לסכן את
בסחון האזור בשל היותו פעיל חמא"ס.
העותר מכחיש את השתייכותו לחמא"ס.

83. מצ"ב תצהירים מטעם העותרים.

84. מטעמי נוחיות וכדי שלא להעמיס על בית המשפט הנכבד לא צורפו כנספחים
לעתירה שלל ההתכתבויות והאישורים הנוגעים לענייננו של כל עותר ועותר.
יחד עם זאת מודגש כי הח"מ תמציא לבית המשפט הנכבד ו/או לב"כ המשיבים
את שלל ההתכתבויות והאישורים ו/או כל חלק מהם, במידת הצורך ומייד עם
קבלת דרישה לכך.

הביקורת השיפוטית - בדיקת שיקול הדעת

1. מסמכותו ומחובתו של בית הדין הגבוה לצדק לבחון תחת שבט ביקורתו את
פעולותיה והחלטותיה של הרשות ולוודא כי הרשות פעלה בהתאם לחוקי
המדינה ולכללי המינהל הציבורי הנהוגים במדינה.
2. א. בעת העברת פעולתה של רשות סטוטורית תחת שבט הביקורת, בית המשפט
בודק בדרך כלל אם דרכי הדיון היו חוקיים ואם היה בפני הרשות חומר
שיכול היה לבסס את החלטתה.
ראה בעניין זה ע"ב 3/84, 2/84 משה ניימן ואורי אבנרי נ' יו"ר
ועדת הבחירות המרכזית לכנסת האחת עשרה, פ"ד לט (2) 225.
- ב. תנאי הכרחי ל"חוקיות הדיון" הוא שהרשות תפעיל את סמכותה תוך
שימוש בה למטרותיה.
שימוש בסמכות למטרות משמעותיות, בין היתר, שלא הובאו שיקולים זרים
ושלא נעלם מתשומת הלב של הרשות נתון רלוונטי, וכי אין מקום
למסקנה כי נפלה בהחלטה אי סבירות קיצונית.
(ראה ע"ב 2/84 3/84 הנ"ל).
3. העותרים יטענו כי החלטת המשיבים לסרב לבקשות העותרים 82-2 לצאת את
האזור איננה מושתתת על נתונים שיש בהם כדי לבסס את החלטתם, נגועה
בשיקולים זרים, מהווה עשיית שימוש שרירותי בסמכות וכי היא בלתי סבירה,
באורח קיצוני ובנסיבות העניין, ביחס לכל אחד מהעותרים, בעתירה זו.

מהות הזכות הנשללת מהעותרים והשפעת חוק יסוד: כבוד האדם וחירותו

4. נקודת המוצא העקרונית היא כי לכל אדם מוקנית הזכות לחופש התנועה. בעבר עוגנה זכות יסוד זו בהלכה הפסוקה. ראה למשל בג"צ 448/85 כמאל דאחר נ' שר הפנים, מ (2) 701, שם הקדיש כבוד השופט בך תשומת לב מיוחדת לזכות מהותית זו בעמוד 712 לפסק הדין:

"הגבלת חופש תנועתו של אזרח, במובן שנאסרת עליו היציאה מתחום הארץ לארצות אחרות, הינה פגיעה חמורה בזכויות הפרט, ומי כמו הציבור הישראלי חייב, מסעמים מובנים וידועים, להיות רגיש לנושא זה".

5. לגבי תושבי ישראל, קבועה זכות זו בחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו (להלן: חוק היסוד) הקובע בסעיף 6(א):

"כל אדם חופשי לצאת מישראל".

חוק היסוד "נשא מעלה" זכות זו והעניק לה מעמד חוקתי על חוקי. הוא בא להעלות את משקלה היחסי של הזכות לצאת מהארץ, לעומת התקופה שקדמה לו, ביחס לכל אינטרס נוגד אחר. ואמנם, בעבר קבעה הפסיקה כי יציאתו של תושב המדינה לארץ אויב יכול שתוגבל בהתבסס על "חשש שאינו מופרז" בלבד, ואין הכרח שההחלטה תהיה מבוססת על "חשש ממשי" ביחס ל"סיכון ממשי" (בג"צ 445/85 הנ"ל). אך כיום, לאחר חוק היסוד (ועוד לפני חתימת הסכם השלום עם ירדן) הביע בית המשפט העליון את דעתו על כך בבג"צ 3290/94 המוקד להגנת הפרט ואח' נ' שר הפנים ואח' (לא פורסם), (במסגרתו נידון סירובו של שר הפנים לתת היתרי יציאה לתושבי מזרח ירושלים לירדן):

"גם מקובלת עלי הדעה, כי בהפעילם את שיקול דעתם במקרה ספציפי, אין המשיבים צריכים או רשאים להתעלם מכך, שזכות יציאתו של אזרח לצאת לחו"ל קיבלה עתה תוקף של חוק יסוד...". (הדגשה שלי, ד. ז.).

לא למותר לציין בהזדמנות זו ובמאמר מוסגר, כי בעתירה הנ"ל לשניים מתוך ארבעת העותרים שם (!) הותר לצאת מייד עם הגשת העתירה ובטרם נידון עניינם תחת עינו הפקוחה של בית המשפט הנכבד. בית המשפט הנכבד בדק את ה"תומר הבטחוני" ביחס לשני העותרים הנוספים שם וקבע כי "נחה דעתו" שבתומר שהוצג בפניו יש כדי לבסס "חשש רציני" לקיום "סכנה ממשית" מצד אותם שני העותרים שם המצדיק את סירוב המשיבים.

6. סעיף 6 לחוק היסוד, כלשונו, מתייחס אמנם לשטחה של מדינת ישראל. יחד עם זאת נראה שיש ללמוד ממנו אל תושבי האזור ולהחיל את הרעיון החוקתי העומד מאחוריו במידה שווה גם על האזור אשר ישראל היא המנווטת את כניסת ויציאת תושביו. לא יעלה על הדעת שלחוק המגדיר זכויות יסוד לא תהיה השפעה כלשהי על דרכי הגבלת חירות התנועה של קבוצת אוכלוסייה הנשללת על ידי מדינת ישראל.

יתרה מכך, ס' 2 לחוק היסוד עוסק בשמירה על כבודו של אדם באשר הוא אדם. אין ספק שהוא חל גם על תושבי האזור. באי מתן היתר יציאה מהארץ בדרך הנהוגה על ידי המשיבים (ואשר תפורט בהמשך) יש הרבה מן הפגיעה בכבודם.

7. החלטת חוקי היסוד על תושבי האזור קמה גם מכח כפיפות רשויות המדינה כולן לחוק היסוד. עליהן לכבד בכל סוגי פעילותן ובכל מקום גאוגרפי את הזכויות לפי חוק זה. ס' 11 לחוק היסוד קובע זאת במפורש ובדברו על הרשויות יש להחילו גם על הרשות המבצעת המונעת את היציאה וגם על בית המשפט הנכבד המחוייב לזכויות אלו בהכריעו בסוגייה זו.
8. לפיכך, על מערכת האיזונים, ביחס לחירות תנועת תושבי האזור לחו"ל, להיבחן מחדש לאור חוק היסוד. משמעותה של חירות זו היא כי לעניין ההגבלה הנעוצה בקיומם של "טעמים בסחוניים", רק "חשש כן ורציני" ל"פגיעה ממשית" בטחון האזור ובמידת "ודאות קרובה" - יצדיק אי מתן היתר יציאה למדינה אחרת.
- וידגש, בטחון האזור, הוא העומד על הפרק ולא בטחון המדינה ואף המשיבים משימים עצמם דואגים ל"בטחון האזור", (להבדיל מ"בטחון המדינה"), כפי שעולה מתשובותיהם לפניית העותרים.
9. לגבי רצינות החשש הנדרש, ניתן ללמוד מדבריו של כב' השופט בד בבג"צ 448/85 כמאל דאהר נ' הרב יצחק פרץ, שר הפנים מ(2) 701, הנוגעים אמנם לאזרחי ישראל, אך יפים גם לענייננו:
- "חשש רציני" המצדיק מתן צו לאיסור יציאתו של אדם מן המדינה, חייב להיות מושתת על הערכה, שקיימת סכנה של ממש, כי עקב נסיעתו של אותו אדם לחוץ לארץ עלול להגרם נזק משמעותי לבטחון המדינה. משמעות הדיבור 'חשש רציני' היא שחשש קלוש, שולי, רחוק או תאורטי בלבד אינו מצדיק את הוצאתו של צו איסור על פי תקנה 6 לתקנות שעת חירום (יציאה מהמדינה)."
10. יש להדגיש שחוק היסוד השפיע על מספר מערכות איזונים המתייחסות להתנגשות שבין הזכות לצאת מהארץ לבין אינטרסים אחרים, כגון: הסמכות לצוות על עיכוב יציאה מהארץ לשם הבטחת התייצבות הנאשם לדין, (בש"פ 6654/93 בינקין נ' מדינת ישראל, פ"ד מח (1) 290, העוסק בפרשנות ס' 44 לחוק סדר הדין הפלילי); סמכות בית הדין הרבני לתת צו עיכוב יציאה מהארץ בכדי למנוע הכשלת ההליך השיפוטי, או ביצוע פסק דין (בג"צ 3914/92 לב נ' בית הדין הרבני, פ"ד מח (2) 491, 507); וכן הסמכות הטבועה בסעיף 14 לחוק ההוצאה לפועל המקנה לראש ההוצאה לפועל סמכות להוציא צו עיכוב יציאה מהארץ כדי להבטיח את ביצועו של פסק דין, (בר"ע 7208/93 וייסגלס נ' וייסגלס, פ"ד מח (4) 529).
11. יש ללמוד מהלכות אלו אל המקרה שלפנינו הנוגע לחירות התנועה של תושבי האזור. ההתעלמות ממשקלה היחסי הרב של הזכות, מביאה לאיזון חוקתי לא ראוי בין האינטרסים המתחרים בזירה. מתן משקל ראוי לזכות מחייב את השימוש במבחן המחמיר ביותר, מבחן "החשש הכן והרציני" לכך ש"קיימת סכנה של ממש" לבטחון האזור, ורק הוא יצדיק את הגבלת הזכות לצאת את האזור.

סבירות

12. אין מחלוקת על כך שלמשיבים מוקנית הסמכות למנוע את יציאת העותרים מן האזור מהטעם שיציאתם עלולה לסכן את בטחון האזור. עם זאת, נשאלת השאלה האם המשיבים משתמשים בסמכות שהוקנתה להם בסבירות. האם הם מביאים בחשבון את כלל השיקולים שעליהם לשקול והאם בעת האיזון הם נותנים לכל אחד מהם את המשקל הראוי לו.

13. לשם קביעת "נקודת הכובד" (אשר בהתנגשות בין אינטרס העותרים לצאת לבין אינטרס המשיבים להגביל את יציאתם, תטה את הכף לצד האינטרס של הבטחת צורכי בטחון האזור), ודרך יישומה, מצווים המשיבים, לטענתנו להתכבד בבחינת ההבטים הבאים:

א. מדינת היעד - חתימת הסכם השלום בין ישראל לירדן

14. לאחרונה חלו באיזורנו התפתחויות מדיניות ובעקבותיהן התפתחויות במצב המשפטי שהמשיבים אינם רשאים להתעלם מהן. במרכז התפתחויות אלו עומד הסכם השלום שנחתם בין ישראל לירדן. ירדן הפכה ממדינת אויב למדינה ידידה שקשרי השלום ושיתוף הפעולה בינה לבין ישראל הולכים ומתעצמים.

מאז חתימתו של הסכם השלום בשנת 1995, עם הממלכה הירדנית האשמית, הרי שירדן אינה נחשבת עוד למדינת אויב. שר הפנים מכח סמכותו אף התקין ביחס לתושבי ישראל, תקנת היתר יציאה לירדן, המוציאה את ירדן מרשימת מדינות האויב. נוסחה מובא להלן במלואו:

"בתוקף סמכותי בתקנה 5 לתקנות שעת חרום (יציאה מחוץ לארץ), התש"ח 1948- אני נותן בזה היתר - לכל מי שאין לגביו החלטה אחרת של שר הפנים או של מי שהסמיך לכך - לצאת לירדן ולהכנס אליה. היתר זה מחליף את היתר היציאה לירדן לפי תקנות שעת חרום (יציאה לחוץ לארץ) התש"ח 1948."

15. תקנה זו אמנם נוגעת לתושבי ישראל, אך יש ללמוד ממנה אל המדיניות הרצויה ביחס לתושבי האזור.

לא יעלה על הדעת ואין כל הגיון בקביעת קריטריונים שונים על פי שיוך גיאוגרפי. אין כל הצדקה לקביעת מערכת איזונים שונה ביחס לערבים תושבי מזרח ירושלים, למשל, לעומת ערבים תושבי האזור. משהפכה ירדן למדינה ידידה לא ניתן עוד להקל ראש בהגבלת היציאה מהאזור לירדן, כפי שאין להקל עוד ראש בהגבלת יציאת תושבי ישראל לירדן. ההגבלה על היציאה לארץ שיחסיה עם ישראל ידידותיים תהייה מוצדקת אך ורק כאשר קיים "חשש רציני" לקיומה של "סכנה של ממש" לבטחון האזור.

16. לפיכך, היה על המשיבים לשקול ביתר זהירות את בקשות העותרים לצאת לירדן ולסרב ליתן היתר יציאה רק במקרים בהם קיים "חשש רציני" ש"סכנה של ממש" צפויה מצאתו של עותר ספציפי זה או אחר מהאזור. בהתעלם מן ההתפתחויות הנ"ל נהגו המשיבים באי סבירות קיצונית.

ב. מהות הפגיעה בעותרים - תלות תושבי האזור בירדן

17. על פי הדין הבינלאומי "על הכובש לנקוט בכל האמצעים שביכולתו על מנת להחזיר ולהבטיח במידת האפשר את הסדר והחיים הציבוריים". לאור הקשר ההדוק במיוחד שיש לתושבי האזור עם ירדן, הרי פגיעה ביכולתם לשמור על קשר זה פוגעת באופן מהותי ביכולתם לקיים חיים ציבוריים תקינים.
18. בין מרבית תושבי האזור לבין תושבי ירדן קיימת קירבה משפחתית ענפה, לרבות קירבה מדרגה ראשונה (כך הדבר ביחס לחלק ניכר מהעותרים בעתירה זו). אי מתן היתר יציאה לעותרים פוגע באופן מוחלט ביכולתם לקיים קשרי משפחה, לפגוש את בני משפחתם פנים מול פנים, לסייע לבני משפחתם בעת מצוקה ולטפל בכלל ענייני המשפחה לרבות נכסי המשפחה. זו היא פגיעה משמעותית בתא המשפחתי ובמהלך החיים החברתיים והמשפחתיים התקינים. ההגבלה מהווה פגיעה שאינה ברת פיצוי באשר המדובר בצורך אנושי קיומי בסיסי שאין לו תחליף.
19. גם חיי המסחר באזור תלויים בצורה משמעותית בקשר שיש לסוחרים תושבי האזור עם סוחרים ירדניים (וכך הדבר ביחס לחלק ניכר מהעותרים בעתירה זו), לגבי מרבית הסוחרים הקשר עם ירדן הוא בבחינת אוויר לנשימה.
20. פגיעות נוספות ולא פחות חמורות הינם מניעת העותרים לצאת ללימודים (הדבר נכון ביחס ל- 16 מהעותרים, למשל עותרים 4, 5, 6, 9, 13, 16) לטיפולים רפואיים (ראה למשל עותרים 2, 36, 38, 69) ולקיום חופשי של מצוות הדת המוסלמית בעלייתם "לעומרה" לתפילה במכה (ראה למשל עותרים 18, 20, 22, 26).
21. לקשר זה טעמים הסטוריים ותרבותיים מובנים והוא הולך ומתעצם עם חלוף השנים. תלות מיוחדת זו בירדן הפכה בעצם לחלק אינסגרלי מהחיים הציבוריים באזור. הוזה השלום הישראלי ירדני רק מחזק תלות זו. בנסיבות אלו, הנהגת מדיניות שמתחשבת בצורכי התושבים תשקף את הכוונות המבורכות של עידן השלום ותתרום רבות לפיתוחו של האזור.

ג. כינון יחסי שלום בין הרשות הפלסטינית לבין ישראל

22. התקדמות ההסדרים המדיניים והחתירה (לפחות זו המוצהרת) ליחסי שלום וידידות עם הרשות הפלסטינית צריכה להשליך על אופן הפעלת סמכותם של המשיבים בהצרת הפעולות הננקטות על ידיהם באורח הפוגע באופן קשה באינטרסים הלגיטימיים של תושבי האזור ומתן משקל ראוי יותר לאינטרסים של תושבים אלה.

שיקולים זרים

23. אחת התופעות החמורות ביותר היא העובדה שהמשיבים נוהגים להשתמש בכוחם להגביל את יציאת העותרים לחו"ל כמכשיר להפעלת לחץ בלתי לגיטימי על העותרים שנועד לאלצם ל"שתף פעולה" עם כוחות הבטחון הישראליים.

24. **זחו נוהג פסול שיש לעקרו מן השורש.**
אינטרס המשיבים שהעותרים יפעלו לשם השגת אינפורמציה העשויה לסייע לכוחות הביטחון, לא יכול ולא צריך להיות לו ביטוי ו/או משקל כלשהו במסגרת השיקולים שעל המשיבים לשקול.
הכללת האינטרס הנ"ל במסגרת מכלול האינטרסים שעל המשיבים לבחון מנוגדת לדיון, עומדת בניגוד לכללי המינהל התקין ומהווה שיקול זר ועשית שימוש לרעה בסמכות.

יודגש: חמישה עשר עותרים (!) מבין העותרים בעתירה זו נדרשו באופן מפורש לשתף פעולה עם כוחות הבטחון כתנאי לקבלת היתר היציאה.
(ראה עותרים: 3, 9, 12, 13, 24, 25, 26, 31, 35, 48, 58, 63, 64, 65, 80).

25. גם אם הטעמים המסתתרים מאחרי ההנמקה הם טעמים בטחוניים ממשיים, הרי שהם אינם מבטאים חשש לבטחון האזור, כפי שנטען בתשובות המשיבים, אלא חשש לבטחון הלאומי של המדינה. שיקולי הבטחון הלאומי הינם זרים לכאן ובעניין זה כבר קבע כבוד השופט ברק (כתוארו אז) בבג"צ 393/82 ג' מעית איסכאן נ' מפקד כוחות צה"ל באיו"ש, פ"ד לו (4) 785, בעמ' 794:

"אין המפקד הכללי רשאי לשקול את האינטרסים הלאומיים, הכלכליים, הסוציאליים של מדינתו שלו, עד כמה שאין בהם השלכה על האינטרס הביטחוני שלו באזור או על האינטרס של האוכלוסיה המקומית. אפילו צרכי הצבא הם צרכיו הצבאיים ולא צרכי הבטחון הלאומי במובנו הרחב, אזור המוחזק בתפיסה לוחמתית אינו שטח פתוח לניצול כלכלי או אחר." (הדגשה שלי, ד.ז.).

וכיום, משהוקמה הרשות הפלסטינית - הדברים נכונים פי כמה.

26. התחושה כי בשיקולי המשיבים מעורבים גם שיקולים זרים מתעצמת לנוכח העובדה כי בכל העתירות הקודמות שהוגשו בנושא זה על ידי העותרת 1 ובעתירות דומות נוספות, מייד לאחר הגשת העתירות ובטרם נדונו, הוסרו ב"אורה פלא" הגבלות היציאה שהוטלו קודם לכן על חלק ניכר מן העותרים, כדבר שבשיגרה.

כך, למשל, בעתירות האחרונות שהוגשו בנושא ונדונו ביחד, בג"צ 7034/95 ובג"צ 5633/95, התירו המשיבים את יציאתם של 18 מתוך 27 העותרים עוד בטרם נדונה העתירה (!).

בבג"צ 3290/94 הוסרה הגבלת היציאה מעל 2 מתוך ארבעת העותרים (!).
בבג"צ 3927/93 הותרה יציאתם של כל ששת העותרים (!). כל זאת טרם הדיון בבית המשפט וטרם חשיפת ה"חומר" העומד כנגד כל אחד מהעותרים.

נראה כי ברגע שמוגשת עתירה מקפידים המשיבים עם עצמם יותר מאשר במגע היומיומי עם העותרים. עולה מאליו החשש כי אין הם מייחסים משקל מספיק לזכות הנפגעת ומעדיפים הם להקל על עצמם במלאכתם. שיקול זה הינו שיקול זר ומיותר לציין, אף אינו סביר כלל וכלל. כאשר עומדת החלטת המשיבים לבחינת בית המשפט יודעים הם כי לא תעמוד ולכן מתירים את יציאת מרבית העותרים. הפועל היוצא הוא שימוש שרירותי ובלתי תקין בסמכות שהופקדה בידי המשיבים.

דרך החנמקה של המשיבים - הטעמים הבטחוניים

27. המשיבים דוחים את בקשות העותרים, בדרך כלל, באחד משני הנוסחים הבאים:
- א. "הריני להודיעך כי מפקד כוחות צה"ל באזור, דן ושקל בקשת הנ"ל להיתר יציאה והחליט לדחותה.
ביציאת הנדון מהאזור יש בכדי לסכן את ביטחון האיזור"
לעיתים מתווספות המילים: "בשל חומר ביטחוני שלילי אודותיו".
- ב. "הריני להודיעך כי מפקד כוחות צה"ל באזור, דן ושקל בקשת הנ"ל להיתר יציאה והחליט לדחותה.
"ביציאת הנדון מהאזור יש בכדי לסכן את בטחון האזור בשל היותו פעיל חמא"ס/חז"ד/חז"ע/גא"פ."
28. ההנמקה הראשונה לא הנמקה היא שכן היא אומרת את הידוע לכל, שכן מאז ומתמיד מצמידים המשיבים הנמקה זו לכל סירוב שיוצא מטעמם.
ההנמקה השניה רחבה יותר בארבע מילים נוספות המשייכות את העותר לארגון עויין ספציפי, זה או אחר. פרט לכך, נותרת התשובה לאקונית ולא ניתן להבין מתוכה מהי המשמעות המעשית של היות אותו אדם "פעיל", איזו פעילות מיוחסת לו ומה הקשר בין מניעת היציאה לבין פעילותו.
29. סתמיות ההנמקה, מעידה בעיקר על דלות ה"מידע הבטחוני" (אם נמצא בכלל) המתימר לשמש בסיס להחלטה, שכן על פי ההנחיות הפנימיות של המשיבים כפי שנוסחו בפני בג"צ בבקשה לביטול עתירה 3927/93 תורכי צאלח ואח' נ' מפקד כוחות צה"ל (לא פורסם):
- "כאשר סירובה של הרשות לאפשר את יציאתו של פלוני מבוסס על יותר ממקור מידע אחד, תימסר הנמקה רחבה יותר מאשר בעבר".
- מכאן אנו למדים כי בכל פעם שהרשות נוקטת לשון סתמית מבלי לייחס את מניעת היתר היציאה לחשד כי המבקש חבר בארגון עויין ספציפי כזה או אחר, הרי ש"מקור המידע" ששימש בסיס להחלטתה ביחס לעותרים הוא דל ביותר ומחיימנותו מוטלת בספק, אפילו בעיני המשיבים.
- בחינת תשובות המשיבים לעותרים לאור הנחיותיהם הפנימיות, יוצרת תחושה כי "החשש" ו/או "החשד" המובע על ידם אינו עומד במבחן החוקתי שהוצב כמבחן הראוי לשמש במקרים הנוגעים להגבלת חרות התנועה. מדובר בחשש סתמי בלבד, חשש שהוא רחוק מאוד מה"חשש הכן והרציני" ל"פגיעה ממשית" בבטחון האזור במידת "וודאות קרובה".
30. היעדר הסבר ממשי גם פותח שער נרחב לשיקולים זרים ושרירותיים, להחלטות בלתי סבירות ולפגיעה אסורה בכבוד האדם ובחרות התנועה של כל אחד ממסורבי היציאה. בנוסף הוא אינו מאפשר התמודדות ממשית עם החשדות המיוחסים לאותו אדם ובכך פוגע בזכות הטיעון השמורה לכל אדם הנפגע מפעולה שלטונית.
31. המינוח הרחב ("בטחון האזור") נועד לאפשר לממלא התפקיד לפעול במהירות ברגע נתון, אך יחד עם זאת, ממלא התפקיד צריך להיות מוכן להצביע על כך שבנסיבות השעה פעולותיו היו סבירות ומוצדקות.

יודגש כי בעתירה דנן, אין המדובר באמצעי שננקט על ידי המשיבים במצב של מצוקה אמיתית המצריכה פעולה מהירה ברגע נתון אלא במצב בו הייתה למשיבים שהות ממושכת, די והותר, על מנת להפעיל את שיקול דעתם.

32. עקב חשיבות ההנמקה חובה זו אף עוגנה בחוק לתיקון סדרי המנהל (החלטות והנמקות), תשי"ט-1958. מענה רשות שאינו מנומק עומד בניגוד לסעיף 2א לחוק המחייב כל עובד ציבור הדוחה בקשה לנמק החלטה זו. ההנמקה הנדרשת אינה מתייחסת דווקא לפרטים הנוגעים לבטחון המדינה אלא לפרטים בסיסים אשר זכותו של כל עותר שבקשתו להיתר יציאה נדחית, לדעת.

חשיפת נהלי הבקשה להיתר ליציאה מהארץ

33. תנאי הכרחי לחוקיות הדיון המינהלי הוא השמירה על כללי הצדק הטבעי. זכותו של כל אדם לדעת כיצד עליו לפנות לרשות וכיצד ביכולתו להתגונן מפני החלטתה.

הדברים נכונים על אחת כמה וכמה כאשר המדובר ברשות המפעילה את סמכותה באופן השולל מהנתונים למרותה חירות בסיסית כגון חירות התנועה.

עוד בבג"צ 658/80 שפיק מוחמד אברהים טאהא נ' שר הפנים, פ"ד לה (1) 249, קבע בית המשפט הנכבד כי על המשיב בעתירה לקבוע כללים קבועים הכוללים לוח זמנים להגשת בקשות למתן התרי יציאה למכה. המשיב לא הוציא הנחיות ובבג"צ 488/83 חדיג'י מוחמד בראנסי נ' יוסף טוב, מנהל המחלקה לאשרות, פ"ד לז (3) 722, קבע שוב בימ"ש:

"נראה לי כי המשיבים לא מלאו אחר המלצתנו האמורה. עד כמה שהדבר נוגע בי, היתה כוונתי בבג"צ האמור שיקבעו נהלים פורמאליים להגשת בקשות לעלייה לרגל למכה, שיכלל בהם לוח זמנים מוגדר ואפשר גם סדרים בדבר הליכי החלטה וערר."

עניין זה התיחס אמנם להתרי יציאה שנגעו לערביי ישראל, אך כך יש לנהוג גם ביחס לתושבי האזור.

34. נהלי בקשת ההיתר וכן ההנחיות על פיהן מחליטים המשיבים לאסור את יציאת העותרים מן האזור אינם ברורים למבקשי ההיתר ולעותרת 1 המסייעת בידם ביצירת הקשר עם המשיבים. אין כל הנחיה שתסייע למעוניינים לדעת כיצד יוכלו לברר מראש אם הם זכאים לצאת לחו"ל.

מצב זה מביא לחוסר וודאות ובעקבותיה ל"טרטור" מיותר של תושבי האזור, אשר מגיעים אל "הגשר" עם המזוודות ועם ציפיות לממש את נסיעתם המתוכננת ובהגיעם ל"גשר" הם מוחזרים תוך שנגרמת להם עוגמת נפש רבה ופעמים רבות מבלי לדעת מדוע.

35. עותרת 1 (העוסקת מזה שנים באופן אינטנסיבי בסיוע בהנפקת אישורי יציאה ומוכרת בפעילותה זו למשיבים), פנתה אל המשיבים בעקבות ההסכמים הנחתמים עם הרשות הפלסטינית בכדי לברר מה הם הנהלים החדשים המנחים כיום את המשיבים בהחלטותיהם (שכן למיטב ידיעתה ההנחיות כפי שהתפרסמו במענה לבג"צ 2723/92 אינן מעודכנות עוד). העותרת 1 הופנתה מגורם אחד למשנהו ועד לעצם מועד הגשת עתירה זו לא נמסרו לה ההנחיות העדכניות ולמיטב ידיעת העותרת 1, הח"מ וכלל העותרים, ההנחיות אף לא פורסמו באופן רישמי.

לעותרת 1 ידוע שקיימים נהלים פנימיים בנושא זה, שכן חלק מפניותיה בנדון נענות בנוסח הבא:

"הריני להודיעך כי אין מניעה ליציאת הנ"ל מהאזור לירדן עפ"י הנהלים הרגילים".

36. לפיכך מבוקש בזה לחייב את המשיבים לפרסם את הנתונים הבאים:

א. כיצד והיכן יברר תושב כל אחד מהאזורים A, B, ו- C אם הוא רשאי לצאת לחו"ל או שהוא מנוע יציאה?

ב. מהי הפרוצדורה הכרוכה בברור כזה?

ג. מהם המסמכים שיש להציג לצורך ברור זה?

ד. תושב עזה הרוצה לצאת דרך גשר הירדן או נתב"ג וכן תושב הגדה המבקש לצאת דרך רפיח או נתב"ג, נדרש בהכרח להיתר מעבר בישראל עד למחוז חפצו.

(1) האם בירור מוקדם לעניין אפשרות היציאה עונה גם לשאלת המעבר בישראל, או שמדובר בשתי פרוצדורות נפרדות?

(2) אם מדובר בשני ברורים נפרדים, כיצד ניתן לברר את נושא המעבר בישראל?

ה. האם ישנם נוהלים או הנחיות ייחודיים ביחס לגברים בקבוצת גיל מסוימת?

ו. תוך כמה זמן יקבל הפונה תשובה עניינית?

ז. האם קיים מנגנון המאפשר מתן זכות שמיעה בנוגע להחלטות אלה?

ח. אם קיים כזה מנגנון האם הוא כולל הליך של ערר?

37. אין צורך להכביר במילים בדבר הצורך בידיעת הנהלים על מנת לעשות בהם שימוש נכון ועל מנת שיוכלו לשמש את שני הצדדים למען הליך נאות ויעיל. כך גם לא יוצרו תסכול ואווירה חשדנית כלפי המשיבים מצד העותרים. במצב כפי שהוא היום, בו אין נהלי קבלת החלטה ברורים ומנגנוני ערר, אי אפשר, כאמור, שלא להתרשם שמאחרי תשובות המשיבים (הלאקוניות בדרך כלל) מסתתרים הליכים פגומים, ופעולות שלא בסמכות, אשר מנוגדות למשטר החוקתי השורר בארץ, ובמקרים רבים אף נגועים בשיקולים זרים.

זכות השמיעה

38. תנאי הכרחי לחוקיות הדיון המנהלי הוא שמירה על כללי הצדק הטבעי. אין ספק כי זכות הטיעון היא זכות יסוד בפני עצמה העומדת לכל אדם וביטויה בכך שתינתן לו הזדמנות להשמיע את דבריו בטרם תיפול החלטה של רשות ציבורית הפוגעת במעמדו.
39. אמנם נכון שזכות השמיעה אינה מוחלטת וכי יתכנו מצבים בהם הצורך בפעולה מהירה ודחופה של הרשויות איננו מאפשר מימוש זכות זו, אך אין כך המצב עם העותרים שלפנינו. עד למתן התשובה עובר פרק זמן ארוך דיו, הנע בין מספר שבועות למספר חודשים ואין ספק שניתן להעניק במהלכו זכות שמיעה.
40. גם אופיו של החומר הנטען, יהא אשר יהא, המהווה תשתית להגבלות המוטלות על כל אחד מהעותרים, אינו מאיין את זכות השמיעה, שכן זכות זו גמישה ומעוצבת לפי נסיבות העניין. מעטים הם המקרים בהם כל החומר הוא סודי ולכן ניתן וחובה לעצב מנגנון יעיל ושימושי שיאפשר השגת המטרות שבבסיס הזכות לפחות באופן חלקי.
41. קיימות דוגמאות לא מעטות בפסיקה לכך שזכות השמיעה ניתנת למרות מיקום הסוגיה בתחום הביטחוני ובעיית הסודיות. כך למשל בבג"צ 221/77 פליציה לנגר נ' הועדה לאישור סניגורים בבתי הדין הצבאיים, פ"ד לב (1) 183, שם ניתנה לעותרת זכות הטיעון בפני הוועדה, ואף נחשפו בפניה המסמכים הסודיים שהיו בפני הוועדה.
- כך גם בבג"צ 320/88 קווסמה ואח' נ' שר הבטחון ואח', פ"ד לה (3) 113, שעסק בגירוש על רקע בטחוני ובבג"צ 358/88 האגודה לזכויות האזרח בישראל נ' אלוף פיקוד המרכז, פ"ד מג (2) 529.

משך הזמן לתגובת המשיבים

42. פגם נוסף בהליך של איסור יציאה מן האזור הנו משך הזמן בו נוהגים המשיבים להגיב לבקשות היתרי היציאה של העותרים. זמן זה נמשך לעיתים עד חמישה או שישה חודשים, גם כשהמדובר במקרים דחופים ביותר.
- בהתאם לסיכום בבג"צ 3297/93 (לעיל) ולפי הנוהלים שהוספו לפקודה 1105 - "נוהל התרי יציאה לחו"ל", מחויבים המשיבים לטפל בבקשות רגילות בתוך חודשיים, ומקרים דחופים חריגים ויוצאי דופן, כגון טיפול רפואי, התחלת לימודים, אסון משפחתי וכיוב' יטופלו בזמן קצר יותר.
- על אף פניותיה הרבות של עותרת 1 למשיבים לזרזם במתן התשובה, בעיקר במקרים דחופים של טיפול רפואי, לימודים וסיכסוכים משפחתיים, לא נהגה הרשות עפ"י כלליה היא ובדרך כלל משך הטיפול בכל פניה היה ארוך מזה.

מכל הטעמים הללו מתבקש בית המשפט הנכבד ליתן צווים על תנאי וצווים החלטיים כמבוקש.

דפנה זיס
דפנה זיס, עו"ד
ב"כ העותרים

